ТИНЧЛИК ВА ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДА

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 165 (16.248) • 16 июль 1975 йил, чоршанба • Баҳоси 2 тийин

ТАСС АХБОРОТИ

„СОЮЗ-19" КОСМИК КЕМАСИ ОРБИТАДА

1975 йил 15 июль Москва вақти билан соат 15 дан 20 минут ўтганда Совет Иттифоқида «Союз-19» космик кемаси учирилди. Уни кема командири Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРнинг космонавт учувчиси полковник Алексей Архипович Леонов билан борт инженер Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРнинг космонавт учувчиси, техника фанлари кандидати Валерий Николаевич Кубасовдан иборат составдаги экипаж бошқариб бормоқда.

Шу парвоз билан СССР ва АҚШ амалга ошираётган «Союз—Аполлон» программаси бўйича космонавтика тарихида биринчи марта қўшма илмий эксперимент бошлаб юборилди. Учиш 1972 йилнинг 24 майида «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ўртасида космик фазони тинчлик мақсадларида тадқиқ этиш ва ундан фойдаланишдаги ҳамкорлик тўғрисида тузилган битим»га мувофиқ ўтказилмоқда. Бу битим инсоннинг космосга қиладиган парвозлари хавф-хатарсизлигини ошириш ҳамда кейинчалик биргалашиб илмий экспериментлар ўтказиш имкониятини таъминлаш мақсадида Совет ва Америка киши бошқарадиган космик кемалари билан станцияларининг бир-бирларига мос келадиган яқинлашиш ва туташиш воситаларини яратиш борасидаги ишлар ўтказилишини кўзда тутади.

«Союз-19» космик кемасининг олти кунлик учиш программасида қуйидагилар мўлжалланади:

— Совет ва Америка мутахассислари яратган бир-бирига мос яқинлашиш ва туташиш воситаларини синаб кўриш;

— «Аполлон» кемаси билан туташишни амалга ошириш ва икки кун мобайнида биргалашиб учиш;

— космонавтларнинг бир кемадан иккинчи кемага кўчиб ўтишларини бажо келтириш ва учиш чоғида биргалашиб илмий экспериментлар ўтказиш;

— «Союз-19» кемаси мустақил учаётган чоғида илмий экспериментлар ўтказиш.

«Союз-19» кемасининг ичида космос ҳамиша одамларнинг фаровонлигига хизмат қилиши учун муҳим ҳисса қўшган Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг байроғи бор.

Кемалар Ер атрофи орбитасида туташганларидан сўнг байроқ Америка экипажига топширилади, бу экипаж байроқни Ерга қайтариб туширади. Шундан кейин Совет ва Америка космик тадқиқотчилари байроқни Бирлашган Миллатлар Ташкилотига топширадилар.

«Союз-19» космик кемасининг учиши совет бошқариш маркази орқали Совет Иттифоқи территориясида жойлашган кузатув станциялари, СССР Фанлар академиясининг Атлантика океанининг акваториясида турган «Космонавт Юрий Гагарин» ва «Академик Сергей Королев» илмий-тадқиқот кемалари ёрдами билан бошқарилади.

Кема экипажи билан барқарор алоқа боғлаб турилибди. Кеманинг ичидаги ҳамма системалар нормал ишламоқда.

Космонавтлар Алексей Леонов билан Валерий Кубасов ўзларини яхши ҳис қилмоқдалар ва учиш программасини бажаришга киришдилар.

«Союз» космик кемасининг биринчи экипажи (чапдан) Алексей Архипович Леонов ва Валерий Николаевич Кубасов.

А. Пушкарев фотоси. ТАСС фотохроникаси.

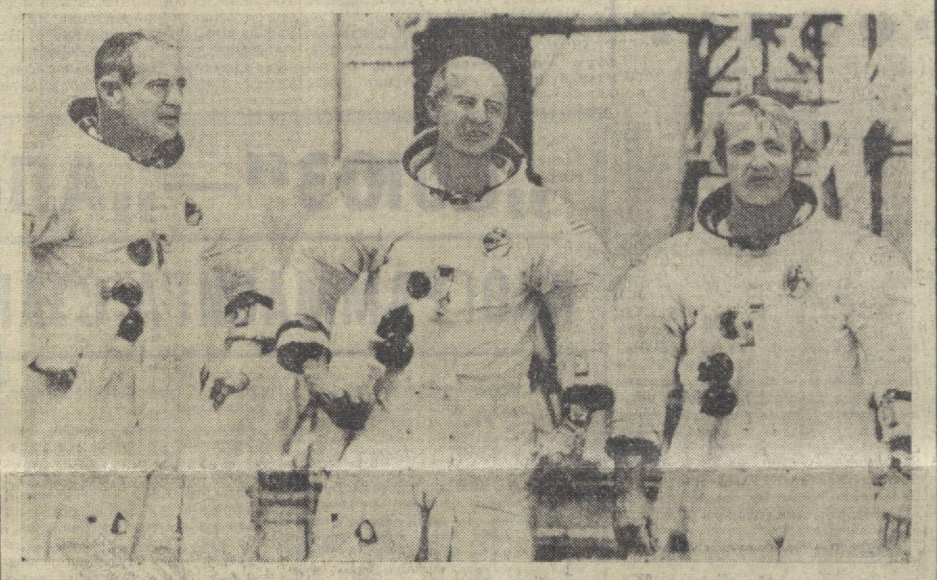

«Аполлон» космик кемасининг экипажи: астронавтлар Дональд Слейтон, Томас Стаффорд ва Вэнс Бранд (чапдан ўнгга).

АП—ТАСС телефотоси.

РСФСР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

15 июль куни Москвада, Катта Кремль саройида тўққизинчи чақириқ РСФСР Олий Советининг биринчи сессияси иш бошлади.

Депутатлар **Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Б. Н. Пономарев, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов** ўртоқларни ўринларидан туриб, узоқ давом этган гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Сессияни Россия Федерацияси Олий Советининг кекса депутатларидан бири — Н. Э. Бауман номидаги Москва олий техника билим юртининг ректори, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Г. А. Николаев очди.

(ТАСС).

«АПОЛЛОН» КОСМИК КЕМАСИНИНГ УЧИРИЛИШИ ОЛДИДАН

ХЬЮСТОН, **Учишни бошқариш маркази**, 15 июль. **(ТАСС махсус мухбири).** Совет — Америка қўшма космик экспериментининг программасига мувофиқ бугун Москва вақти билан соат 22 дан 50 минут ўтганида Ж. Кеннеди номли космик парвозлар марказида (Канаверал буруни) Американинг «Аполлон» кемасини учириш мўлжалланган. Кема экипажининг составида Томас Стаффорд (командир), Вэнс Бранд ва Дональд Слейтон бор.

Икки кемани туташтириш «Союз—Аполлон» қўшма программасининг энг муҳим қисми бўлади. Бу ишни 17 июлда Европа устида бажариш мўлжалланади. Икки кеманинг икки кундан ошиқ биргалашиб учиши чоғида космонавтлар бир кемадан иккинчи кемага тўрт марта кўчиб ўтадилар, бир қанча илмий экспериментларни адо этадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

15 июль куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида марказий ва республика матбуоти, телевидение ва радио эшиттириш журналистлари учун матбуот конференцияси ўтказилди.

Ҳозир республика қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари ҳал этаётган актуал вазифалар тўғрисида, бу масалаларни матбуотда ёритиш ҳақида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Р. Қурбонов гапириб берди.

(ЎзТАГ).

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Республика областларида сабзавот ва картошка тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 15 июлга бўлган МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — тайёрланган сабзавот; учинчи стун — картошка (планга нисбатан процент ҳисобида).

Сурхондарё	77,1	80,1
Фарғона	42,9	2,5
Андижон	34,3	16,4
Тошкент	24,5	27,9
Наманган	20,0	2,2
Бухоро	14,6	—
Қашқадарё	13,6	46,7
Жиззах	10,6	6,6
Самарқанд	10,1	3,2
Сирдарё	9,8	31,0
Хоразм	6,8	0,4
ҚҚАССР	3,9	—
Республика бўйича:	24,0	19,4

СОВЕТ ВА АМЕРИКА КОСМОНАВТЛАРИГА ЭЗГУ ТИЛАКЛАР

Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбарлари Американинг «Аполлон» космик кемаси билан туташиб, биргаликда учиш учун орбитага чиқарилган «Союз-19» совет космик кемасининг Бойқўнғир космодромидан учирилишини 15 июль куни бевосита телевидение орқали кузатиб турдилар.

Учиш олдидан «Союз-19» кемасининг командири, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт учувчиси А. А. Леонов билан борт инженери, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт учувчиси В. Н. Кубасов кема экипажи биргаликда учиш юзасидан қўйилган вазифани бажаришга батамом шай эканлигини КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга маълум қилдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев «Союз-19» совет космик кемасининг экипажи А. А. Леонов билан В. Н. Кубасов ўртоқларга бехатар учишни, топшириқни муваффақиятли бажариб, эсон-омон Ватанга қайтиб келишни тилади.

Л. И. Брежнев Американинг «Аполлон» космик кемаси, унинг экипажи Томас Стаффорд, Вэнс Бранд ва Дональд Слейтоннинг муваффақиятли учишини ҳам тилади.

Совет раҳбарлари биргаликда парвоз муваффақиятли ўтади ва космик фазони илмий тадқиқ этишда биргаликда ҳамкорлик қилиш қандай имкониятлар очиб беришини намойиш қилади, деб умид билдирадилар.

(ТАСС).

«Қуролсизланиш учун курашда олимлар ва уларнинг ташкилотларининг роли» халқаро симпозиуми қатнашчиларига

МОСКВА ШАҲРИ.

Ҳозирги замоннинг энг зарур проблемаларидан бири — қуролсизланиш проблемасини муҳокама қилиш учун тўпланган халқаро илмий симпозиум қатнашчиларини чин кўнгилдан табриклайман.

Тинчлик ва тараққиёт кучлари катта муваффақиятларга эришаётган, фан ва техниканинг ривожида катта ютуқлар қўлга киритилаётган бизнинг замонамизда қуролланиш пойгасини тўхтатиш ҳамда ялписига ва батамом қуролсизланиш вазифаларини ҳал этиш талаби биринчи ўринга чиқариб қўйилмоқда. Халқаро вазиятда содир бўлаётган ижобий силжишларга қарамай, урушга моддий тайёргарлик кўриш, қурол-яроғларни кўпайтириш тўхтамаётганлиги одамларни жуда ташвишга солмоқда.

Қуролланиш пойгаси фатал равишда муқаррар эмаслигига бизнинг ишончимиз комил. Совет Иттифоқининг фикрича, шу хатарли жараённи тўхтатиб қолиш, қурол-яроғ ишлаб чиқаришни қисқартиришга эришиш ва оқибат натижада ялписига ва тамомила қуролсизланишга киришиш — ҳал қилиниши мумкин ва лозим бўлган вазифадир. Аммо бунинг учун барча халқлар ва давлатларнинг тўхтовсиз, тобора кўпроқ куч-ғайрат сарфлаши керак бўлади. Кейинги йилларда тинчликни мустаҳкамлаш ишида эришилган муваффақиятлар ҳозир қуролсизланиш проблемасига анча зўр қатъият билан, тобора кенг миқёсда ва кўп жиҳатдан янгича ёндошиш имконини беради.

Ҳаммамизнинг олдимизда тинч-тотув яшаш ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик принципларини кундалик амалий ишларда мужассамлаштириш, дунёдаги сиёсий кескинликни юмшатиш билан бирга ҳарбий соҳадаги кескинликни ҳам юмшатиб, бу жараённи тўлдириш ва мустаҳкамлаш, ҳозирги пайтда қурол-яроғларни ишлаб чиқаришга ва армияларни боқишга сарфланаётган жуда катта маблағлар тинчлик мақсадларига ишлатиладиган бўлишига эришиш вазифаси тобора зўр қатъият билан кўндаланг бўлиб қолмоқда.

Ўз кучлари ва билимларини тараққиёт ва инсонпарварликнинг юксак идеалларига сарфлаётган илм-фан аҳллари ҳозирнинг ўзидаёқ реал амалга ошириш мумкин бўлган соҳаларнинг ҳаммасида қуролсизланиш сари тезроқ олға силжишга, барча манфаатдор давлатлар ва халқларнинг шу олижаноб мақсадга эришиш йўлидаги куч-ғайратларини ривожлантиришга кўмаклашишлари мумкин. Аммо биз фан-техника революциясидан оммавий қирғин қуролининг янги турларини ишлаб чиқариш мақсадида ҳам фойдаланилиши мумкинлигини унутишга ҳаққимиз йўқ.

Бизнинг партиямиз, Совет ҳукуматимиз ва бутун совет халқимиз КПСС XXIV съезди қабул этган Тинчлик программасини изчиллик билан амалга ошириб, ядро уруши хавфини тугатиш учун имкони бўлган ҳамма ишни қиладилар. Биз қуролланиш пойгасини тўхтатиш, оммавий қирғин қуролининг янги турлари ва системаларини яратишни тақиқлаш имконинигина бериб қолмай, шу билан бирга истисносиз ҳамма давлатлар ва халқларнинг манфаатлари йўлида қурол-яроғларни ва қуролли кучларни тубдан қисқартиришга киришиш имконини ҳам берадиган конкрет чоралар амалга оширилишига эришиш йўлидаги куч-ғайратларимизни бундан буён ҳам аямаймиз.

Симпозиум қатнашчиларига халқлар ўртасида тинчлик, халқаро хавфсизлик ва ҳамкорлик манфаатлари йўлида самарали ишлашларини тилайман.

Л. БРЕЖНЕВ.

АҚШ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ МАКТУБИ

АҚШ президенти Ж. Форд «Союз» ва «Аполлон» космик кемаларининг экипажларига мактуб билан мурожаат қилди. Мактубда таъкидланадики, илгари ҳеч қачон икки мамлакат вакиллари космосда бирга яшамаган ва бирга ишламагандилар. Шунинг ўзи тарихий воқеадир.

Сизнинг парвозингиз, дейилади мактубда, инсониятнинг теварагини қуршаган дунёни билишни кенгайтириш борасидаги куч-ғайратларида янги бир босқичдир. Бу парвоз бошқа нарсани — Қўшма Штатлар билан Совет Иттифоқи шунчалик муҳим ишда ҳамкорлик қила олишлари мумкинлигини ҳам намойиш қилди. Бундан уч йил аввал «Союз» — «Аполлон»нинг учиши тўғрисида битимга эришилган вақтдан бери икки мамлакат экипажларининг аъзолари, олимлари ва мутахассислари бугунги кунда эришилган натижаларни таъминлаш учун астойдил, баракали ва ҳамкорлик руҳида ишладилар. Сизларнинг куч-ғайратларингиз ва кўрсатган намунангиз мамлакатларимиз ўртасидаги бундан буёнги ҳамкорликка хизмат қилишига аминман, дейилади мактуб пировардида. Ж. Форд «Союз» ва «Аполлон» космик кемаларининг экипажларига оқ йўл ва муваффақият тилади. (ТАСС).

«САЛЮТ-4»ДА 52-ИШ КУНИ МЕДИЦИНА ТАДҚИҚОТЛАРИ ЎТКАЗИЛДИ

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 15 июль. (ТАСС). «Салют-4» станцияси экипажининг навбатдаги 52-иш куни бугун Москва вақти билан соат 8 да тугади. У медицина экспериментларига бағишланганди. Петр Климук билан Виталий Севастьянов уйғонганлари заҳоти тўла осойишталик шароитида юрак-қон томир системасини текшириб чиқдилар. Шундан сўнг станциянинг экипажи велоэргометрда маълум жисмоний зўриқиш билан функционал тадқиқотларни бажарди. Иккала космонавт тўла электро кардиографик текширувидан ҳам ўтказилди. Кейинчалик Ердаги лабораторияда анализ қилиш учун космонавтларнинг қонидан намуна олиниб, консервация қилиб қўйилди.

Медицина контроли маълумотлари ва станция ичидан берилган ахборотга кўра, Петр Климук билан Виталий Севастьяновнинг сиҳат-саломатлиги яхши ,улар ўзларини дуруст ҳис этяптилар. Тинч турганда командирнинг томир уриши минутига 72 марта, борт инженерники 74 марта. Қон босимлари эса: командирники — симоб устунининг 115/70 ва борт инженерники — 125/75 миллиметрига тенг келади.

«Салют-4» станцияси ичидаги системалар нормал ишлаб турибди. Учиш программаси муваффақиятли бажариляпти.

«СОЮЗ»—«АПОЛЛОН» ПРОГРАММАСИГА СТАРТ БЕРИЛДИ!

Байқўнғир космодромидан репортаж

15 июль. Бугун космонавтикада янги бир саҳифа очилади — Совет кемаси «Союз» билан Америка кемаси «Аполлон» старт олади. Шу билан тарихда биринчи марта Ер теварагидаги орбитада киши бошқарадиган халқаро комплекс бунёдга келтирилади. Бутун инсоният бу воқеани тинчлик мақсадларидаги халқаро илмий-техникавий ҳамкорлик йўлида қўйилган конкрет қадамлар деб билиб, уни яхши умидлар билан шодланиб кутиб олмоқда. Бу парвоз КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев айтган сўзларнинг амалдаги тасдиғидир. Л. И. Брежнев: «...Кишиларнинг халқлар бахт-саодатини кўзлаган куч-ғайрати ва талантларининг космосда ҳам, Ерда ҳам қўшилиб кетиши» зарурлигини таъкидлаган эди.

Стартгача беш соат. Бойқўнғирнинг бепоён дашти узра «Союз-19» кемасини олган эллик метрли космик ракета қад кўтарган. Каттакон Қуёш баркаши, офтобда ярқираб турган улкан ракета ,ракетани учишга тайёрлаётган кишилар, ракетага хизмат қилаётган ферма панжаралари ва ҳилпираб турган қизил байроқ қўшилиб, ажойиб бир уйғунлик ва гўзаллик кашф этган.

Старт майдонида ҳамма ўз иши билан банд. Осойишта бир вазият ҳукм сурмоқда. Бу вазият шу ерда синовчилар ва старт берувчилар нақадар юксак масъулият билан ишлаётганликларидан далолат беради.

Учириш раҳбарлари ракета космик комплекси учишга тахт деб ҳозиргина қарор қабул қилдилар. Ўн тўққизинчи «Союз» космик кемаси соат 15 дан 20 минут ўтганида старт олади. У «Союз» — «Аполлон» программаси бўйича эксперимент қатнашчилари — космонавт учувчилар Алексей Леонов билан Валерий Кубасовни Ер атрофи орбитасига олиб чиқади.

«Союз-19»нинг командири Алексей Леонов 1965 йилнинг мартида бугунги кун сайрига биринчи қадам ташлаган эди. Ўшанда у «Восход-2» кемасининг ичидан чиқиб, космосда биринчи бўлиб эркин сузганди. Бундан ўн йил аввал ўша кунлар илк ракета космик системаларининг бош конструктори академик С. П. Королев ўтказилган экспериментга баҳо

[Давоми иккинчи бетда].

ЯКУНЛОВЧИ ЙИЛ ОДИМИ

БИРИНЧИ ЯРИМ ЙИЛ ПЛАНИ ВА СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ МУВАФФАҚИЯТЛИ БАЖАРИЛДИ

Ишчилар, қишлоқ хўжалиги ходимлари, инженерлар, олимларнинг сиёсий ва меҳнат активлиги, ижодий ташаббуси —беш йиллик якунловчи йилнинг характерли хусусиятидир. Ярим йилнинг дастлабки якунлари КПСС XXIV съездининг тарихий қарорлари муваффақиятли равишда амалга оширилаётганлигидан далолат беради.

Йилнинг биринчи ярмида саноат ишлаб чиқариши плани ошириб бажарилди. Меҳнат унумдорлигининг ўсиши белгиланган рақамлардан ошиб кетди. Шу йилнинг олти ойи мобайнида мамлакат саноати пландан ташқари юзлаб миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Барча иттифоқдош республикалар ва саноат министрликлари топшириқни муваффақиятли бажардилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев сайлов олди нутқида бундай деб таъкидлади: «Тўққизинчи беш йилликнинг салкам тўрт ярим йили ўтди. Бу йиллар партия, ишчилар синфимиз, қишлоқ хўжалиги ходимлари, зиёлилар ва бутун халқимиз КПСС XXIV съезди ўртага қўйган тарихий вазифаларни ҳал этиш соҳасида зўр ғайрат билан ижодий иш қилган йиллар бўлди. Съезд белгилаб берган ҳамма йўналишларда катта ишлар қилинди, катта муваффақиятларга эришилди деб айта оламиз, ўртоқлар. Биз коммунистик қурилиш йўлидан олға томон катта қадам қўйдик».

Халқ хўжалиги барча тармоқларининг ходимлари КПСС Марказий Комитетининг 1974 йил декабрь ва 1975 йил апрель Пленумлари қарорларига амал қилиб, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидан илҳомланиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси тўғрисидаги қарорларида баён қилинган амалий вазифаларни турмушга тадбиқ қила бориб, беш йилликнинг якунловчи йили топшириқларини ва умуман беш йиллик планни муваффақиятли бажариш учун зарур резервлардан кенг фойдаланиб, юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни доимо кўпайтиришга эришмоқдалар, маҳсулотни тайёрлаш учун бўладиган харажатларни камайтирмоқдалар. Мамлакатнинг меҳнат коллективлари КПСС XXV съезди шарафига олган ўз социалистик мажбуриятларини оширмоқдалар.

(Давоми иккинчи бетда).

ЎРИМ ҚАҲРАМОНЛАРИГА— БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети бошоқли дон экинларини ўриб олиш, давлатга ғалла сотиш, уруғлик фондларини ғамлаб олиш ва дон ташиш юзасидан областлар, районлар, совхозлар ва автоколонналар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1975 йил 10 июлгача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи **Бухоро областига** (область партия комитетининг секретари ўртоқ Муртазоев, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Хайруллаев, қишлоқ хўжалиги область ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Жўраев, «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ Каньшин) бериладиган бўлди. Бу область бошоқли дон экинларини ўриш планини 74 процент, давлатга дон сотиш топшириғини 103,3 процент, уруғлик ғамлаш планини 40 процент бажарган. Байроқ Андижон областидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи **Самарқанд областининг Самарқанд районига** (район партия комитетининг секретари ўртоқ Абдуллаев, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Шодиева, қишлоқ хўжалиги район ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Норбоев, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг раиси ўртоқ Моисеенко) бериладиган бўлди. Бу район бошоқли дон экинларини ўриб олиш планини 77,8 процент, давлатга дон сотиш топшириғини 127,3 процент, уруғлик ғамлаш планини 86,2 процент бажарган. Байроқ Бухоро областининг Ромитан районидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи **Қашқадарё область Чироқчи районидаги Охунбобоев номли совхозга** (совхоз директори ўртоқ Норқобилов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Рустамов, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Усмонов, бош агроном ўртоқ Абдиев) бериладиган бўлди. Бу совхоз бошоқли дон экинларини ўриб олиш планини 100 процент, давлатга дон сотиш топшириғини 27,5 процент, уруғлик ғамлаш планини 100 процент бажарган. Байроқ Қашқадарё областининг «Шаҳрисабз» совхозидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи **Самарқанд область автомобиль трестининг 2509-автоколоннасига** (автоколонна бошлиғи ўртоқ Петросов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Филиппов, маҳаллий комитетнинг раиси ўртоқ Комарев) бериладиган бўлди. Бу автоколонна дон ташиш планини планга нисбатан 112,5 процент бажарган. Байроқ Қашқадарё область Китоб автомобиль корхонасининг 76-автоколоннасидан олиб берилади.

ПЕШҚАДАМ САБЗАВОТКОРЛАРГА— МУКОФОТЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министлар Совети давлатга сабзавот-полиз маҳсулотлари ва картошка сотиш юзасидан областлар, районлар, колхозлар ва совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1975 йил 1 июлгача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи **Сурхондарё областига** (область партия комитетининг секретари ўртоқ Каримов, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Насриддинов, қишлоқ хўжалиги область ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Бердиев, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифатини текшириш давлат бош инспектори ўртоқ Болтаев, область матлубот союзи правлениесининг раиси ўртоқ **Жумаев]** бериладиган бўлди. Бу область давлатга сабзавот сотиш планини 75,6 процент, картошка сотиш планини 74,1 процент бажарган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи Сурхондарё областининг **Денов районига** (район партия комитетининг секретари ўртоқ Шарофиддинов, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Раҳимов, қишлоқ хўжалиги район ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Турсунов, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини ҳарид қилиш ва сифатини текшириш давлат бош инспектори ўртоқ Файзуллаев) бериладиган бўлди. Бу район давлатга сабзавот сотиш планини 139 процент, картошка сотиш планини 86,9 процент бажарган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи **Андижон область Избосқан районидаги «Партия XX съезди» колхозига** (колхоз правлениесининг раиси ўртоқ Тиллабоев, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Бойдуллаев, бош агроном ўртоқ Эгамов) бериладиган бўлди. Бу колхоз давлатга сабзавот сотиш планини 57,9 процент бажарган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи **Самарқанд область Самарқанд районидаги Калинин номли совхозга** (совхоз директори ўртоқ Мирзаев, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Рустамов, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Усмонов, бош агроном ўртоқ Мусурмонов) бериладиган бўлди. Бу совхоз давлатга сабзавот сотиш планини 19,6 процент бажарган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи **Тошкент область Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхозига** (совхоз директори ўртоқ Мелибоева, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Мирзоҳидов, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Абдуллаев, бош агроном ўртоқ Расулов) бериладиган бўлди. Бу совхоз давлатга сабзавот сотиш планини 48,1 процент, картошка сотиш планини 40 процент бажарган.

Совет Иттифоқининг олий ўқув юртларида таълим олаётган чет эллик студентларнинг катта группаси Тошкентга келди. Улар Узбекистон пойтахтининг ҳаёти билан танишадилар, кейин автомашиналарда республикамиз бўйлаб сайр қиладилар. Тошкентга келганлар орасида Болгария, Польша, Куба, Чехословакия, Судан, Вьетнам ва бошқа мамлакатларнинг студентлари бор. Суратда: «Дўстлик» интернационал автопоездининг бир гуруҳ студентлари.

А. Авазов фотоси, (ЎзТАГ).

„СОЮЗ“ — „АПОЛЛОН“: ҲАМКОРЛИК НАМУНАСИ

АҚШНИНГ СССРДАГИ ЭЛЧИСИ У. СТЕССЕЛНИНГ АЙТГАНЛАРИ

15 июлда бошланадиган Совет—Америка қўшма космик эксперименти — «Аполлон» — «Союз» кемаларининг учирилиши ижобий ва конкрет Америка—Совет ҳамкорлигининг, иккала мамлакатимиз ўртасида ҳам, шунингдек, дунёдаги ҳамма мамлакатлар ўртасида ҳам бемалол мумкин бўлган ҳамкорликнинг намунаси сифатида рамзий бир ҳодисадир, деди АҚШнинг СССРдаги элчиси У. Стессел ТАСС мухбири билан суҳбатда.

Космосда биргаликда ишлаш ғояси, деб таъкидлади элчи, ўзаро ишончни ривожлантириш билан бирга эринмай, синчиклаб тайёргарлик кўришни талаб этгани учун ҳам одамларни қойил қолдирмоқда. Бугина эмас, шу қадар дадил ишга қўл урилиши бизнинг кўпгина бошқа соҳаларда — қуроляроғлар устидан контроллик ўрнатишдан тортиб информация айирбошлашни кенгайтиришгача бўлган анчагина соҳаларда ҳамкорлик қилиш йўлидаги азми қароримизни кучайтирмай қола олмайди. Бу эса янада яхшироқ ҳамжиҳатликка ва барча одамлар учун яхшироқ тинчликни таъминлаб беришга олиб келади.

«Аполлон» — «Союз»нинг учирилиши фан ва техника соҳасидаги ҳамкорлигимизнинг катта босқичи бўлиб қолишига аминман, деб таъкидлади У. Стессел. Ҳозир биз энергия ресурсларини ривожлантириш, атроф муҳитни яхшилаш, рак ва юрак касалликларига қарши кураш сингари проблемалар устида қўлни-қўлга бериб ишлаяпмиз. Бу бизнинг мамлакатларимизгагина эмас, шу билан бирга бошқа ҳамма халқларга ҳам жуда катта салмоқли фойда келтиради.

(ТАСС).

ЯКУНЛОВЧИ ЙИЛ ОДИМИ

(Боши биринчи бетда).

Беш йилликнинг якунловчи йили биринчи ярмида топшириқларни ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли равишда бажарганликлари тўғрисидаги уларнинг рапортлари бу йил пландан ташқари қарийб олти миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан белгиланган марралга эришилажагидан далолат бермоқда.

Бунинг маъноси шуки, КПСС XXIV съезди белгилаб берган мамлакатни хўжалик жиҳатдан ривожлантириш йўналиши — ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш йўли муваффақиятли равишда амалга оширилмоқда. Миллион-миллион меҳнаткашларнинг мавжуд ишлаб чиқариш фондларидан тўлароқ фойдаланиш, хом ашё ва материалларни тежаб-тергаб сарф қилиш учун олиб бораётган кураши яхши натижалар бермоқда.

Беш йилликнинг якунловчи йилида халқ хўжалиги учун кўплаб ғоят мукаммал ва юқори самарали агрегатлар, иншоотлар, машиналар яратилди. Масалан, Ленинграддаги «Кировский завод» бирлашмаси бош конвейерида энг кучли совет трактори — 300 от кучига эга бўлган «К-701» трактори кўплаб ишлаб чиқарила бошланди. Мамлакатнинг дала меҳнатчилари йил охиригача дастлабки бир неча мингта ана шундай машиналарни оладилар.

Москва, иттифоқдош республикалар кўпчилик корхоналарининг меҳнатчилари биринчи ярим йиллик топшириқларини ва социалистик мажбуриятларини муддатидан олдин бажардилар. Москвадаги «Красний пролетарий» станоксозлари, биринчи давлат подшипник заводининг, «МосавтоЗИЛ» ва «Автомосквич» бирлашмаларининг коллективлари ишлаб чиқаришни ривожлантиришда илдам суръатларга эришдилар.

Зилчилар коллективи шу беш йилликда фан ютуқларини ишлаб чиқаришга жадал жорий этиш ва шу асосда юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш қувватларини кўпайтириш учун ўтказиладиган социалистик мусобақанинг ташаббускори бўлиб чиқдилар. КПСС Марказий Комитети пойтахт автомобилсозларининг бу ватанпарварлик ташаббусини маъқуллади. Бутун мамлакатдаги заводлар, фабрикалар, қурилишларнинг коллективлари қўллаб-қувватлаган бу ташаббус совет маркаси бўлган буюмларни янада яхшилашнинг муҳим омили бўлди.

Калуга электр техника заводи маҳсулотнинг реализация ҳажми юзасидан беш йилликнинг биринчи ярми топшириғини бажарди. Харьковдаги «Кондиционер» заводи КАМАЗ учун сунъий иқлим ҳосил қиладиган кучли қурилмалар туркумини муддатидан аввал жўнатиб, олти ойлик топшириқни бажарди. Донбассдаги энг кекса Константиновск химия заводи йилнинг дастлабки олти ойи мобайнида пландан ташқари минерал ўғитлар ишлаб чиқарди. Калинин шойи тўқиш фабрикасининг меҳнатчилари ярим йиллик марралга дадил чиқиб олдилар. Улар техникага хизмат кўрсатиш кўламини анча кенгайтирдилар. Ленинграддаги В. И. Ленин номли оптика-механика бирлашмаси ярим йиллик топшириқни муддатидан икки кун илгари бажарди. Бу бирлашма ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва концентрациялаш йўлини дадил ўтказмоқда. Бирлашманинг йириклаштирилган ишлаб чиқариш участкаларида беш йиллик бошидан буён қарийб икки мингта серунум машина-ускуна ишга туширилди.

Ярим йиллик топшириқларни ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли адо этган Горький областидаги корхоналар орасида 1975 йил топшириқларини муддатидан аввал бажариш учун ўтказилаётган мусобақа ташаббускорлари — Балахниндаги Ф. Э. Дзержинский номли целлюлоза-қоғоз комбинати коллективининг муваффақияти айниқса каттадир. Балахнинликлар бу муваффақиятга кўп жиҳатдан Кондопож ва Соликамск комбинатлари ходимларининг социалистик мусобақаси туфайли эришдилар. Волгаликлар шерикларининг илғор тажрибасини ижодий тадбиқ этиб, ишлаб чиқаришни техника билан қайта қуроллантиришни анча жадаллаштирдилар, янги резервларни муддатидан аввал ишга туширдилар.

Шу билан бирга қувватларни секин ўзлаштириш, ўз вақтида комплектламаслик сабабли, шунингдек, ишлаб чиқариш резервларидан қониқарсиз фойдаланилганлиги сабабли бир қанча корхоналар ярим йиллик планни бажара олмади. Харьковдаги алюминий қотишмалар заводи, Вишневолоцкдаги ип-газлама комбинати, Ленинграддаги «Красний Маяк» техникавий газламалар комбинати ва баъзи бир бошқа корхоналар шулар жумласидандир. Бу корхоналарнинг коллективлари йилнинг биринчи ярмида яхши ишламаслик сабабларини атрофлича таҳлил қилишлари ва ички резервлардан самарали фойдаланиш ҳисобига аҳволни оператив тузатиб олишлари зарур.

1975 йилда бинокорлар олдида турган вазифалар масъулиятлидир. Мамлакатимизнинг ҳамма ерида уй-жой тез суръатлар билан қурилмоқда. Беш йилликнинг тўрт йили мобайнида 436 миллион квадрат метр уй-жой ишга туширилди. Якунловчи йилда қарийб 11 миллион совет кишилари янги уйларга кўчиб киради. Кўпчилик уйсозлик комбинатлари биринчи ярим йил планини муваффақиятли бажардилар. Москвадаги 1- ва 3-уйсозлик комбинатларининг коллективлари топшириқни, ишни юқори сифатли адо этган ҳолда олдингилар қаторида бажардилар.

Капитал қурилиш кенг программаси амалга оширилмоқда. Шу программанинг бажарилиши мамлакат экономикасини янада ривожлантириш учун асосий фондларни жиддий суратда кўпайтириш, базани кенгайтириш имконини беради. Мамлакатда энг йирик Новогорьковскдаги нефтни қайта ишлаш заводида нефтни дастлабки қайта ишлаш комплекслари ишга туширилди. «Фосфорит» аммофос комбинати цехи иккинчи навбатини қурувчилар ишлаб чиқариш графигидан бир ой илдамлаб кетдилар. Бу цехни муддатидан илгари, 5 декабргача ишга тушириш мўлжаллаб қўйилди. «Ангарстрой» бошқармасининг қурувчилари белгиланган топшириқни муддатидан анча илгари адо этдилар. Улар Байкал—Амур магистралининг ғарбий участкасини қуриш ярим йиллик топшириғини муддатидан аввал тугалладилар.

КПСС Марказий Комитети маъқуллаган Ленинграддаги 28 корхонанинг ташаббуси капитал қурилиш суръатларини жадаллаштиришга қаратилган. Саян Шушенск ГЭСи қурилишида қатнашаётган Невадаги шаҳар заводлари, бирлашмалари, илмий-тадқиқот ташкилотларининг коллективлари ер юзидаги энг йирик гидростанцияни қуриш муддатларини қисқартириш учун ўз куч-ғайратларини мувофиқлаштирдилар. Бундай ҳамкорлик тажрибаси тез вақт ичида мамлакатдаги кўпгина йирик қурилишларнинг бойлиги бўлиб қолди.

Бироқ бир қанча қурилишларда энг муҳим объектларни фойдаланишга топшириш муддатлари чўзиб юборилмоқда. Ҳозир қурувчилар олдида объектларни қуриш муддатларини кескин равишда қисқартириб, бу билан ишлатувчиларга ишлаб чиқариш қувватларини шу йил ишга тушириш учун шарт-шароитлар яратиб беришдан иборат муҳим вазифа турибди.

Беш йилликнинг якунловчи йилида партия ишлаб чиққан қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг, унинг мустаҳкам моддий-техника базасини яратишнинг узоқ муддатли комплекс программасини амалга ошириш муваффақиятли давом этмоқда.

Хўжаликларнинг далаларида ўрим-йиғим ишлари одатдагидан аввал бошланиб кетди. Деҳқонлар ана шу қизғин кунларда аввалги йиллардаги сингари ғайрат — уюшқоқлик кўрсатмоқдалар, ҳосилни тез ва сира нобуд қилмай йиғиштириб олишга интилмоқдалар.

Ўрим-йиғимни юқори сифатли ва тез ўтказиш юзасидан Дон, Кубань ва Запорожье илғор комбайнчиларининг ташаббуси ҳамма жойда қўллаб-қувватланмоқда. Шу туфайли бутун хўжалик ва районлар ғалла ўриб-йиғиб ва янчиб олишни 8-10 кунда тамомладилар.

Чорвадорлар зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Хўжаликларда чорва туёғи ва парранда кўпайди. Маҳсулот етиштириш ва давлатга гўшт, сут ҳамда тухум сотиш ортди.

Мамлакат меҳнатчилари якунловчи йилда кўплаб юқори маҳсулот берибгина қолмай, уни кам харж қилиб етиштиришга ҳам интилмоқдалар. Ҳозир бу вазифа ҳар бир партия ташкилотининг, ҳар бир коммунистнинг, ҳар бир совет кишисининг диққат марказида турибди.

Биринчи ярим йил топшириғининг муваффақиятли бажарилганлиги, юксак иш суръати шундан далолат берадики, мамлакат меҳнатчилари якунловчи йил ва умуман беш йиллик планларини ҳамда социалистик мажбуриятларини шараф билан бажаришга астойдил азми-қарор қилганлар.

(ТАСС).

„СОЮЗ“—„АПОЛЛОН“ ПРОГРАММАСИГА СТАРТ БЕРИЛДИ!

[Боши биринчи бетда].

бераётиб, башорат қилиб мана бу гапларни айтганди: «Биз, масалан, космосга чиққан космонавт то пайвандлашгача ҳамма ремонт ишларини бажара билиши лозим деб жиддий ўйлаймиз... Ниҳоят, шундай бир омил билан ҳам ҳисоблашишга тўғри келади. Ахир, бир кема иккинчи кемага ёрдам бериши зарур бўлган вазият вужудга келиши ҳам мумкин-ку».

Ушанда Алексей Леонов фалокатли аҳволга тушиб қолган кемага ёрдам берувчи системани пишиқтираман, деб хаёлига ҳам келтирмаганди. Конструкторлик бюросининг инженери Валерий Кубасов Леонов парвозидан кейин орадан беш йил ўтгач, илк космик электр пайвандловчи бўлишини ҳам фараз қилмаганди. «Союз-19»нинг борт инженери «Союз» — «Аполлон» программаси бўйича вазнсизлик шароитининг металл эритиш жараёнларига таъсирини аниқлаш билан боғлиқ тадқиқотларда қатнашади.

Стартга тўрт соат қолди. Алексей Леонов билан Валерий Кубасов учишдан олдинги медицина кўригидан ўтдилар: ҳаммаси жойида. Тез орада учувчилар космик «либос»ларга бурканадилар.

Ю. А. Гагарин номли космонавтлар тайёрлаш марказининг бошлиғи, авиация генерал-майори Г. Т. Береговой ҳикоя қилади:

— Ўтказилажак парвозга актив тайёргарлик олиб борилган ўттиз ойдан зиёд вақтдан стартгача саноқли соатлар қолди. Ўтган икки ярим йил кема системаларини бошқариш малакасини пишиқтириш, бир кемадан иккинчи кемага кўчиб ўтиш борасидаги назарий машғулотлар, машқлар билан тиғиз эди. Инглиз тилини ўрганишга, Совет ва Америка тадқиқотчилари орбитада ўтказиладиган илмий экспериментларга кўп вақт берилди. Экипажнинг ҳар бир аъзоси ўз билим ва тажрибасини меъёрига етказишга тахминан икки минг ўқув соати сарфлади. Космонавтлар парвозга жуда яхши тайёрландилар.

— Биз бу парвозга наинки космонавтикага қўшилган бир ҳисса, шу билан бирга космос тадқиқотчиларининг халқлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлашга қўшган ҳиссаси деб ҳам қараймиз, — дейди совет космонавтларини тайёрлаш раҳбари, авиация генерал лейтенанти В. А. Шаталов. — Космонавтлар шу улуғ ишга ўзларининг бутун ғайрат, билим ва ватанпарварлик эҳтиросларини қўшмоқдалар ва бундан кейин ҳам шундай қилаверадилар.

Стартга уч соат қолди. Қуёш аллақачон қиёмдан оққан. Космодром старт комплексининг ҳаёти қатъий график асосида бормоқда. Соат миллари Москва вақти билан 12.30 ни кўрсатмоқда. Учириш раҳбарлари ракета пойига келадилар. Қарийб бир маҳалда автобус ҳам майдончага келиб тўхтайди. Автобусдан космонавтлар чиқадилар. Улар скафандр ва гермошлем кийиб олишган. Улардаги эмблемалар: СССРнинг герби билан Советлар мамлакатининг қизил юлдузли байроғи кўзга яққол ташланиб турибди.

Полковник Леонов «Союз» космик кемасининг экипажи Американинг «Аполлон» космик кемаси билан биргалашиб учиш программасини бажаришга тайёрлиги тўғрисида учиш раҳбарларига доклад қилади.

Экипаж олимлар, конструкторлар, мутахассислар, космонавтларнинг оғушида. Самимий хайрлашувлар, эзгу тилаклар.

Алексей Леонов билан Валерий Кубасов лифтга туташ майдонга кўтариладилар. Лифт уларни «Союз»га олиб чиқади. Кема командири майдон чеккасига келиб қўпини кўтариб диққат қилишларини сўрайди. У бор куч-ғайратимиз, билим ва тажрибамизни Ватаннинг масъулиятли вазифасини бажо келтиришга сарфлаймиз деб экипаж номидан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетини, Совет ҳукуматини, совет халқини ишонтирди.

Йиғилганлар қизғин қарсак чаладилар. Уларнинг кўплари ўз вақтида Юрий Гагаринни ҳам, Герман Титовни ҳам кузатиб қолганлар, Леонов ва Кубасовни ҳам кузатганлар, кузатувчилар орасида космодромлик эски танишим инженер Аркадий Ильич Осташев юрибди. У ракета учидан ҳозиргина пастга тушди.

— Ҳамма системаларнинг синови эътирозсиз ўтди. Кема экипажни қабул қилиб олишга тайёр, — дейди у менинг унсиз саволимга жавобан.

Стартга икки соат қолди. Алексей Леонов билан Валерий Кубасов кемага ўрнашиб, алоқа системасини текшириб чиқмоқдалар, мутахассисларнинг энг сўнгги маслаҳатларини олмоқдалар. Учирувчи ракетадан сал нарида конструкторлар ва инженерлар группасининг марказида СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси совет томонидан «Союз—Аполлон» лойиҳасининг техникавий директори К. Д. Бушеев турибди.

— Константин Давидович, «Союз»—«Аполлон» программасининг энг қийин жойи, деб қайси бирини айтасиз?

— Тўртта моментини — старт олиш, туташиш, икки кеманинг биргалашиб учиши ва Ерга қайтиб тушиш моментлари, — деб жавоб қайтарди олим.

Лекин бу гап киши бошқарадиган қарийб ҳамма парвозларга баббаравар тааллуқли-ку.

— Тўғри, барибир, шундай. Совет—Америка қўшма эксперименти муваффақиятли ўтсин учун Ерда мумкин бўлган ҳамма иш бажарилганидек туюляпти. Лекин эсингизда бўлсинки, бош имтиҳон олувчи — космоснинг ўзи.

Стартга бир соат қолди. Космодром бўйича бир соатлик тайёргарлик эълон қилинади. Алоқа линиясида Москва областидаги учишни бошқариш маркази шай бўлиб турибди. Совет Иттифоқидан учишнинг техникавий раҳбари техника фанлари доктори, СССРнинг космонавт учувчиси Алексей Станиславович Елисеев хабар беради:

— Ҳамма хизматларимиз ишга шай бўлиб турибди. Стартни сабрсизлик билан кутяпмиз.

— Бизда ҳамма ишлар график асосида кетяпти, — деб жавоб қайтаради Бойқўнғир. — Ракета белгиланган вақтда учирилади.

«Союз-19» орбитага чиққан пайтда Москва областидаги Учишни бошқариш марказининг мутахассислари Бойқўнғир ракетачиларидан эстафетани қабул қилиб оладилар. Театр залига ўхшаб кетадиган марказ залида телевизорлар бир неча қатор қилиб тизилганлиги менга маълум. Телевизор экранларида кема ва унинг «пассажирлари»ни кўрасиз. Тажрибали операторлар космодромдан келувчи ҳар бир хабарни кузатиб борадилар.

Совет маркази Америка маркази билан, жумладан, унинг раҳбари — Питер Франк билан пухта боғланган.

Биз старт майдонидан нарига кетамиз. Энди махсус кузатиш пунктига бориб ўрин оламиз. «Интеркосмос» кенгашининг раиси академик Б. Н. Петров, СССРнинг космонавт учувчилари В. А. Шаталов, Г. Т. Береговой, Г. С. Титов, В. Ф. Биковский, олимлар, мутахассислар ҳам шу ерда. АҚШнинг Совет Иттифоқидаги элчиси Уолтер Ж. Стессел, СССР ташқи ишлар министрлигининг вакиллари ҳозир бўлдилар. Биз рўй бераётган воқеалардан четда эмасмиз. Динамика ва экранида кема билан унинг экипажи кўринаётган телевизор космосда иш бошланиши олдидан сўнгги дақиқалар томири уришини сезиб туришимизга имкон беради.

Стартга бир минут қолди. Ер ости бункери. Ракета учишини бошқарувчи мутахассислар шу ерда.

— Мен — «Заря». Бир минутлик тайёргарлик эълон қилинди.

— Гапингизга тушундим. Бир минутлик тайёргарлик эълон қилинди, — деб кемадан жавоб қайтаради Алексей Леонов.

Старт раҳбарининг овози янграйди. Шошилмай, қисқа-қисқа тин олиб команда кетидан команда бериб турибди.

— Ключ — стартга олинсин!

«Дренаж!

Ниҳоят асосий команда айтилди:

— Пуск!

Ракетанинг пойи пишқираётган аланга орасида бир лаҳза ғойиб бўлади. Офтобда ярқираб турган ракета худди чўғдек қизиган ёй ўқига ўхшаб кўринади.

Команда пунктида туриб экипаж билан алоқа боғлаган Анатолий Филипченко билан Николай Рукавишниковнинг:

— Оқ йўл. Парвозингиз яхши ўтсин! Ерга эсон-омон оҳиста қўнинг! — деган овозлари эшитилади.

Тобора зўрайиб бораётган гулдурос даштни тутади. Шу дақиқаларда двигателларга қўшилган миллион-миллион от кучи ўзининг қисқа вахтасида турибди. Уларнинг асосий вазифаси — ракетани кўтариб, кемани орбитага чиқаришдан иборатдир. Уч юз тонналн улкан космик ракета бир титраб қатъият билан мовий осмон қўйнига кўтарилиб кетди.

Операторнинг:

— Учиш бошланганига ўн секунд бўлди! Машина нормал кетмоқда,— деган осойишта овози эшитилади.

—Кема ичи саранжом—саришта, — деб жавоб қайтаради Алексей Леонов.

— Учиш бошланганига эллик секунд бўлди. Машина турғун бормоқда.

«Союз-19» ишлатиб бўлган ракета босқичларини ташлаб-ташлаб орбитага чиқиб олмагунича секундларнинг ҳисоби санаб бориллаверади.

— Учиш бошланганига беш юз қирқ секунд бўлди.

«Союз-19» кемаси орбитага чиқиб олди.

Киши бошқарадиган халқаро парвозлар биринчи навигацияси очилди, — деб хулоса ясайди академик Борис Николаевич Петров. — Шундай бўлиши ҳам керак. Халқларнинг Ер атрофи фазосини инсоният манфаатлари йўлида, тинчлик манфаатлари йўлида биргалашиб ўзлаштириш орзу-истаги тобора зўрайиб бормоқда.

А. РОМАНОВ,
ТАСС махсус мухбири.

КОСМОС ВА ЕРДАГИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ

Космонавтика коинотни янада билиш, дунёни илмий-техника жиҳатидан ўзгартириш имкониятларини беқиёс даражада кўпайтиради. Совет ва Америка кемаларининг биргалашиб учиши шу соҳада янги истиқболлар очиб беради. Фалсафа фанлари кандидати Е. Т. ФАДЕЕВ космик тадқиқотларнинг «Ер» илмига ва ишлаб чиқаришга таъсири тўғрисида ТАСС мухбирига гапириб берди.

— Ҳозир космосни ўзлаштиришни рағбатлантирмайдиган фундаментал фан соҳасини топиш қийин бўлса керак. Масалан, плазма физикасининг ютуқларисиз электр ва ядро ракета моторларини яратиб бўлмайди. Космик кемаларга янги материаллар ишлаб чиқариш қаттиқ жисм физикасини, ноорганик полимер моддалар кимёсини, физик кимёвий анализ тез ривожлантирилишини тақозо этди. Космик парвознинг ўзига хос шароитларига одам организми яхшироқ мосланишига эришмоқ учун молекуляр биология, генетика, биофизика, радиобиология, умумий физиология, олий нерв фаолиятининг физиологияси соҳаларида чуқур тадқиқотлар олиб бориш керак эди.

Марксизм-ленинизм фалсафаси ҳам ниҳоятда янги вазифаларга дуч келди. Файласуф олимлар ва социологлар ижтимоий, социал, шунингдек ишлаб чиқариш доирасида космизациялаш процесси каби жуда қизиқарли процессни умумлаштиришга даъват этилганлар.

Ҳозирги вақтда ҳар ўн-ўн беш йилда илмий информация миқдори икки ҳисса кўпаймоқда. Космонавтика ривожланган сари шу ўртача кўрсаткич анча орқада қолади. Бир неча йилнинг ўзидагина космик аппаратлардан олинувчи информация миқдори неча ўнлаб баравар кўпайди. Энг муҳими эса, бошқача йўллар билан олиб бўлмайдиган маълумотлар шу информациянинг катта ҳиссасини ташкил этади.

Космонавтика бераётган ғоят хилма-хил ва улкан кўламдаги маълумотларнинг жуда тез суръатлар билан йиғилиб бориши коинотнинг сирларини очишни тезлаштиришга, илмий назариялар ва умуман дунёни англаш тез такомиллашишига олиб келмоқда. Ҳозирги вақтда космонавтика илмий тараққиётнинг қудратли омили бўлиб қолди.

Космонавтиканинг халқ хўжалигини ривожлантиришга сезиларли ҳисса қўшганлиги тўғрисида бугунги кундаёқ гапирса бўлади. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев таъкидлаб ўтганидек «бизнинг космосни забт этиш йўлимиз фан ва техниканинг туб, фундаментал вазифаларини, базавий проблемаларини ҳал қилиш йўлидир».

Космосни ўзлаштириш тадбиқий фанларни ва даставвал техника фанларини гуркиратиб ривожлантирди. Космик техника ғоят паст температура, чуқур вакуум, қаттиқ радиация каби ғалати шароитларда ишлайди. Шунинг учун унга алоҳида талаб қўйилади. Тадбиқий механика, материалшунослик, металл технологияси, кимё ва полимер моддалар физикаси соҳасида қизиқ-қизиқ ечимлар керак бўлди. Ердан ташқарида одамнинг ҳаёт фаолияти ва иш қобилиятини таъминлашда тадбиқий медицина билан биологиянинг амалда ҳамма соҳалари вакиллари қатнашмоқда.

Космонавтиканинг эҳтиёжлари автоматлаш, олисдан туриб бошқаришни такомиллаштириш, мураккаб техникавий системаларнинг ҳаракатларини, информация юборишни ишлаб чиқиш методларининг чаққон контроль қилиб турилишига ёрдам берди. Космик тадқиқотлар учун янги митти ва ғоят митти (радио электрон ва бошқа) қурилмалар ва уларни тайёрлашнинг янги технологияси яратилмоқда. Буларнинг ҳаммаси ғоят хилма-хил соҳаларда нуқул Ер вазифаларини бажаришда тобора кўпроқ ишлатилмоқда.

Ракета космик техникани ривожлантириш тажрибаси машинасозлик, асбобсозлик, транспортда кенг тарқалмоқда. Атайлаб космонавтика эҳтиёжларига ишлаб чиқилган материаллар асосида турли хирургия асбоблари ясалди. Космик биологиянинг тараққиёти медицинани организмнинг кислород етишмаслигига, «тутак касалли»гига ва бошқа касалликларга қарши турғунлигини оширувчи медицина препаратлари билан бойитди. Мамлакатимиз халқ хўжалигининг манфаатлари йўлида Ер сунъий йўлдошлари ва орбитал станциялар ғоят хилма-хил мақсадларда қўлланилиши яхши маълум.

Вазнсизлик шароитлари, чуқур вакуум ғоят паст температура подшипникларга идеал аниқ золдирлар, ғоят мусаффо моддалар, яхлит-яхлит монокристаллар, мутлақо янги кимёвий бирикмалар, ниҳоятда соф вакцина ва бошқа кўп нарсалар олишга принцип жиҳатидан имкон беради. Келгусида космик фазо инсоният учун билим манбаи бўлишидан ташқари, хилма-хил ишлаб чиқариш технологик процесслар ўтказиладиган жой ҳам бўлиб қолади. Прогнозларга кўра, орадан неча ўн йил ўтгач, орбитал ишлаб чиқариш объектларининг иқтисодий самараси космосни ўзлаштиришга кетган ҳамма харажатларни қоплайди, саноатнинг баъзи соҳалари эса «космик технология»сиз мавжуд бўлолмайди.

«Союз» билан «Аполлон» биргалашиб учган пайтда вазнсизлик шароитининг баъзи металлургия ва кристалохимия жараёнларига таъсирини аниқлашни мақсад қилиб қўйган тажрибалар амалга оширилади. Шу тажрибалар натижасида вазнсизлик иш шароитларида элементларнинг структураси барвақт шакллантирилган ва ғоят хилма-хил солиштирма оғирликка эга бўлган композит материалларни металлургия йўли билан вазнсизлик шароитларида олиш мумкинлиги ёки йўқлиги аниқланади. Германий элементининг суюқ эритмасидан ним ўтказгич материаллар монокристалларини ўстириш экспериментини ҳам ўтказиш мўлжалланади.

Хуллас, Совет ва Америка олимларининг биргалашиб ўтказиш мўлжалланган экспериментлари бўлғуси технологик схемаларининг баъзи вариантларини синаб кўришга ва шу йўл билан орбитал космик станция заводларидан фойдаланиб, бир қанча материаллар олиш негизларини вужудга келтиришга имкон беради.

Т. АККУРАТОВА.

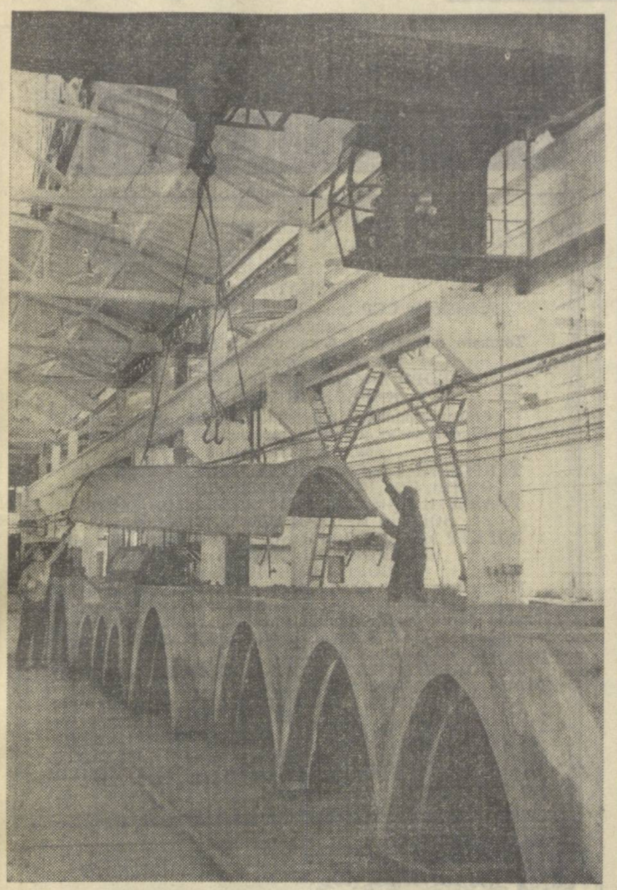

ЧЎЛ КЕЛАЖАГИ

ЖИЗЗАХ ДАШТИДАН ХАТ

«Ўзбекистонда тўққизинчи беш йилликда 3 миллион гектарга яқин майдонни суғоришга, беш миллион гектар майдоннинг захини қочириш ва 41 миллион гектар яйловларни сув билан таъминлашга эришилсин».

(КПСС XXIV съезди материалларидан).

1974 йил, 27 июнь Ўзбекистон чўлқуварлари йилномасига олтин ҳарфлар билан ёзилди. Бу сана Жиззах чўлига ҳужум бошланган кун бўлиб тарихга кирди. 1975 йилнинг баҳоридан эса чўлнинг тўнғич —Ульянов номли давлат хўжалиги деҳқончилик ишларини бошлади. Чўлнинг унумдор тупроғига илк бор оби-ҳаёт оқа бошлади.

Совет Ўзбекистонининг яна бир унумдор воҳаси — Жиззах чўлининг келажагига илк қадам ташланди. Шундан буён бу ерда анча ўзгаришлар юз берди. Иқтисодий потенциаллардан фойдаланишни яхшилаш мақсадида ташкил этилган навқирон қўриқ Жиззах области пахтакорлари белгиловчи йил кузида 250 минг тонналик улкан «оқ олтин» хирмони бунёд этдилар.

«Голодностепстрой» территориал бошқармаси ўтган йилнинг охирида Янгиер шаҳрида Жиззах чўли учун сув олинадиган каналлар қазилиши, илк насос станциялари қурилиши билан шуғулланадиган янги «Гидрострой» трестини тузди. Трест коллективи кенг жабҳада қурилиш ишларини бошлаб юборди. Ҳозиргача бир ярим миллион сўмлик қурилиш ишлари амалга оширилди. Трест бўлинмалари — 33, 53 ва 54-кўчма механизациялашган колонналарнинг техника жиловкорлари Бекободнинг Фарҳод тўғони, Жанубий Мирзачўл канали, 1-Жиззах насос станцияси ва машина канали қурилишларида жавлон уриб ишламоқдалар.

Жиззах чўлининг ўнлаб вагонлардан ташкил топган Янгиер штабида бўлдик. «Гидрострой» трестининг бош инженери ўртоқ С. Цуриков билан учрашдик.

— Коллективимиз зиммасига бу йил Жиззах чўлида ўн миллион сўмликдан кўпроқ иш бажариш вазифаси юкланган, — деди у суҳбатда. — Мавжуд 208 минг гектар ер яқин йиллар ичида тўла ўзлаштирилиши керак. Чўл қувишнинг биринчи навбати эса 1977 йилгача мўлжалланган. Қурувчилар бу муддатда қарийб 57 минг гектар ерга сув чиқарадилар. Бу, чўлдаги бўлажак 34 та совхознинг 10 тасини тезда ишга туширишга имкон беради.

— Мирзачўл ерларига қараганда 176 метр баландда жойлашган Жиззах чўлига сув қандай чиқарилади? — сўрадик бош инженердан.

— Бу ерларга сув чиқаришнинг ўзига хос қийинчиликлари бор, — деб сўзида давом этди у, — Пахтакор шаҳридан Молгузар тоғи этакларигача бўлган ерлар аста-секин 176 метр баландликка кўтарилиб боради. Шунинг учун бу ерларга Жанубий Мирзачўл каналидан олинган сув оқими зинапоя усулида чиқарилади. Бири-биридан баланд бўлган тўртта параллел канал тўртта насос станциясидан сув олади.

Қурилажак Жиззах бош станцияси секундига 191 куб метргача сувни 23 метрга, бўлажак 10-совхоз территориясидаги иккинчи ва учинчи насос станцияларининг ҳар бири 46 метрга, тўртинчи насос станцияси эса 20-совхоз территориясида 61 метр баландликка кўтариб берадиган бўлади.

Насос станцияси қурилишида бу йил тўрт ярим миллион сўмлик иш қилиниши керак. Станциядан биринчи Жиззах магистрал каналигача бўлган икки ярим километрлик оралиқда диаметри тўрт ярим метрлик пўлат қувурларнинг уч линияси ётқизилиши ва Сирдарё суви шу қувурлар орқали 23 метр баландликдаги Жиззах каналига кўтариб берилиши керак. Шунинг учун ҳам ана шу қувурлар учун 120 та таянч пойдевор қуриш биринчи галдаги вазифа қилиб қўйилган. Бу пойдеворлар ва насос станцияси заминига 100 минг куб метрдан кўпроқ бетон қоришма ишлатилади. Бу эса бунёдкорлар олдига янги бетон заводи қуриш вазифасини қўйди. Валерий Чкалов бошлиқ участка азаматлари бу ишни ғоят қисқа муддат ичида уддасидан чиқдилар. Бугун ҳар иккала завод бетончилар учун кунда 70 куб метргача қоришма етказиб бермоқда.

Боёвут районидаги Мичурин номли боғдорчилик совхози посёлкасида бўлдик. Бу ерда Мирзачўл ерларида биринчи кўчат эккан, дастлабки боғларни яратган чўлқуварлар яшашади. Бу боғлар кўпдан буён мева бериб келмоқда. Бугун чўлқуварларнинг янги отряди уларга қўшни бўлиб келишди. Тупроқ ишларини бажарадиган 33-колонна штаби худди шу ерда жойлашди. Биз бу ерда тожик йигити Амриддин Мажнуновни учратдик. У Виктор Бабин бошқараётган экскаваторда машинист ёрдамчиси экан. Ҳар сменада 714 ўрнига 1100-1200 куб метр тупроқ ишларини бажариб, Михаил Бурлаков, Дмитрий Козлов, Владимир Лопатин сингари касбдошларига ибрат бўлаётир.

Чўлқуварларга янги-янги механизмлар ёрдамга келди. «ЗС-350-50Л» маркали ер снарядлари улкан қазув ишларини бошлаб юбордилар. Соатига 350 куб метр тупроқ қазий оладиган оғирлиги 50 тонналик бу машина олд томонидаги парраги билан қирғоқдаги тупроқни ҳам ёнига, ҳам чуқурликка олади. Махсус қувурларда сув аралаштириб, қирғоқнинг нариги томонидаги махсус «идиш»га оқизиб чиқаради.

«Гидрострой» тресги бўлинмалари яқинда Рибинск шаҳридан тўртта шундай унумли машина қабул қилиб олди. Уларнинг иккитаси тезда монтаж қилиниб ишга туширилди. Ҳозирги кунда ҳар бири смена давомида ўн-ўн беш бульдозер ва скрепернинг ишини бажармоқда.

Фарҳод ГЭСи тўғони бугун ўзининг иккинчи ёшлигига қайтмоқда. Эндиликда у ўз сиғимини икки ҳиссага оширади. Ҳозиргача 500 куб сув оққан бу каналдан яқин орада 900 куб оби-ҳаёт оқа бошлайди. Шу муносабат билан Киров номли каналга қўшимча равишда 120 куб, Жанубий Мирзачўл каналига 60 куб сув берилади ва чўлда бунёд этилиши кўзда тутилган биринчи Жиззах машина каналида илк бор 200 куб сув оқади.

Бу келажакда Фарҳод тўғонини кенгайтиришни талаб қилади. «Гидрострой» тресги бу ишни бажариш мақсадида ўзининг янги 53-кўчма колоннасини ташкил этди. Лойиҳачилар Ширин канали қувурини аввалги ҳолида қолдириш мақсадида Фарҳод каналининг остида туннел бўлишини тавсия қилдилар. Қурувчилар ҳозир бу туннел устида иш олиб бормоқдалар. Улар бу иш битгач, тўғоннинг кўтарма канал дамбасини кенгайтиришга киришадилар. Қурувчиларнинг Киров номли канал эски ўзанида олиб бораётган ишлари ҳам диққатга сазовордир.

Жиззах чўлининг ўн йиллик келажагига саёҳат қилган киши қорли тоғлардан бошланган унумдор ерларда саратон келмай сарғайган далаларни эмас, яшилликка бурканган боғлар, олтин ғаллазорлар ва кенг «оқ олтин» пайкалларини, кўмкўк ўтлоқларни кўради. Ана шунда Жиззах чўли она-Ватанга 209,4 минг тонна пахта, 250,9 минг тонна беда пичани, 36,3 минг тонна дон, 88,4 минг тонна сабзавот ва картошка, 46,9 минг тонна мева ва узум, 16,1 минг тонна гўшт, 58,5 минг тонна сут ва бошқа маҳсулотлар бера бошлаганининг гувоҳи бўламиз. Жиззах чўлидан Фарҳод тўғонигача бўлган оралиқдаги гидроиншоотларда ғайрат билан ишлаётган чўлқуварларни кўрасиз. Улар Жиззах чўлини ўзлаштирувчи пионерлар бўлиб тарихда қолади.

Н. МИРЗАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.
Жиззах—Янгиер — Бекобод.

«Узводстройиндустрия» бирлашмасига қарашли Фарғона темир-бетон буюмлари заводи муддатидан бир йил олдин ишга туширилди. Корхона қум-шағал ерлардаги каналлар ва суғориш шахобчалари учун кўплаб ирригация қувурлари, лотоклар ишлаб чиқаради. Завод тўла қувват билан ишга тушгач, ҳар йили 25 минг куб метргача темир-бетон буюмлари тайёрлаб чиқаради. Суратда: корхона лоток тайёрлаш цехининг умумий кўриниши.

Г. Бойко фотоси. (ЎзТАГ).

СУВ КЕЛТИРГАН АЗИЗ...

ТАҚРИЗ

Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Назир Сафаровнинг яқинда Муқимий номидаги ўзбек давлат музикали театрида саҳнага қўйилган «Сув келтирган азиз» номли асари муҳим замонавий проблемага, давримизнинг долзарб ахлоқий-маънавий масалаларига бағишланган. Ахлоқий поклик, виждонийлик учун кураш, аксинча, нопокликни, виждонсизликни қоралаш мотивлари асарнинг пафосига айлантирилган. Бундай мотивларни ўзбек совет адабиётининг кўпгина намуналарида учратамиз. Назир Сафаров ҳам ўзининг «Кимга тўй, кимга аза» (1962) драмасида шу масалани ёритган эди. Аммо адиб биз мулоҳаза юритаётган спектаклга ўша пьесадаги бош воқеа ва персонажларни асос қилиб олган бўлса-да, «Сув келтирган азиз» музикали драмаси характерларнинг янгича мантиқ асосида ривожлантирилиши, мақсаднинг яхлит ва изчил драматик ҳаракат занжирига узвий боғлаб, таъсирчан очилиши каби фазилатлари билан ажралиб туради.

Энг муҳими, автор ва режиссёр ҳамкорликда замонавий руҳдаги янги спектакль яратишга муваффақ бўлишган. Ишчи синфи орасидан етишиб чиқаётган ихтирочиларни, ижодкор ёшларни тарбиялаш, уларни қўллаб-қувватлаш ғоясининг ахлоқий-маънавий масалаларга узвий боғлаб берилиши спектаклнинг бош йўналишини белгилайди.

Ҳаётимизнинг бирон соҳаси йўққи, унда ҳозирги илмий-техника революцияси даврининг нафаси сезилмасин. Фақат фан соҳаларидагина эмас, шу билан бирга завод ва фабрикаларда, колхоз ва совхозларда ҳам ихтиролар тараққиётимизни белгиловчи омиллардан бирига айланди. Ана шу омилдан тўғри фойдаланиш кишиларимизнинг ахлоқий поклигига, маънавий юксаклигига, муҳит ва ўзаро муносабатлардаги ҳалолликка боғлиқ. Аммо ҳали орамизда шахсий манфаатини ҳамма нарсадан устун қўювчи, бировнинг ютуғига кўз олайтирувчи, сохта обрў орттириш дардига мубтало бўлган тоифалар — маънавий мажрух кимсалар ҳам йўқ эмас. Спектакль жамиятимиз табиатига ёт бўлган мана шундай ҳодисаларга қарши кураш руҳи билан суғорилган. У тараққиётимизнинг бош йўлини тасдиқлайди, илғор замондошларимиз характеридаги нодир хусусиятларни улуғлайди, иллатларни қоралайди.

Спектаклнинг асосий қаҳрамони — ҳозирги кун ёшларининг вакили Ҳасан. Асарнинг яна бир персонажи — Саид Камолов эса ўзгалар кашфиётига чанг солувчи, зимдан иш кўрувчи, маккор шахслар тимсолидир. У ўз атрофидаги лаганбардорлар, ҳайбаракаллачилар ёрдамида Ҳасаннинг заводдаги чанг ютиш техникаси бўйича яратган машинасини ўзлаштириб олади. Бундай виждонсизлик Ҳасанни чуқур драмага, руҳий азобга гирифтор этади. Аммо ёш ихтирочининг аҳволига заводнинг соф виждонли кишилари бефарқ қараб қолмайдилар. Асар воқеаси ана шу драматик тугун ривожи атрофида кескинлаша боради.

Конфликтнинг изчил ривожланиши ва тобора қизғинлашувида ғоя ва характерларнинг таъсирли, ишонарли очила бориши драматург ва театр эришган муваффақиятдан далолат беради. Драмада ҳар бир персонажга муносиб вазифа юкланган. Ҳатто бир қарашда шунчаки қатнашаётгандек туюлувчи ёш ишчилардан Ҳусан (артист Абдухолиқ Мамарасулов), унинг севгилиси Люда (артист Ойша Раҳмонова) ҳам драманинг бош ғоявий маъносидан четда қолмайди. Ҳусан акаси Ҳасанни очиқ-ойдин ёқласа, Люданинг майли Саид Камолов томонда. Аммо бош инженернинг нопоклиги фош этилгач, қиз чуқур изтиробда қолади.

ТЕАТР

Спектакль мазмунини ишонарли очишда Асад (Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Б. Ихтиёров) образи мураккаб ва оригиналлиги билан ажралиб туради. Севикли турмуш ўртоғидан жудо бўлган Асад ўз характери ва фаолияти билан эволюцион жараённи босиб ўтади. Ҳаёт мураккабликлари туфайли бош инженернинг лаганбардори ва югурдагига айланиб қолган бу шахс реал ҳақиқат қаршисида характеридаги салбий иллатлардан қутила боради. У Ҳасан кашфиёти Саид Камолов томонидан ўзлаштирилганлигининг гувоҳи ва қандайдир даражада сабабчиси бўлганлиги учун ҳам виждон азобига дуч келади. Ғоят оғир кечинмалар дардини бошидан кечириб, ниҳоят ҳақиқатни ёқлаб чиқади, ихтиро эгаси ёш Ҳасанники эканлигини айтади. Бу образга хос хусусиятлар актёр ижросида комик ҳолатларда тўла, жонли, ишонарли гавдаланади.

Режиссёр Бахтиёр Ихтиёровнинг саҳналаштириш маҳорати, драматург билан ижодий ҳамкорлиги спектаклнинг барча босқичларида яққол кўзга ташланади.

Бу, энг аввало, пьеса текстининг саҳна талабларига мувофиқ талқин этилишида кўринади. Режиссёр пьесадаги айрим образлар биографияси ва улар характерининг мантиқидан келиб чиқиб, асар мазмунини бойитувчи ҳаётий лавҳалар кашф этади, ранг-баранг ва мазмунли саҳна воситаларини излаб топади, спектаклнинг ғоявий-бадиий салмоғини чуқурлаштириш, эмоционал кучини оширишга ҳаракат қилади.

Спектаклда Ҳасан ролини ижро этган артист Шуҳрат Расуловнинг ижодий ютуғини алоҳида таъкидлаш керак. Ш. Расулов Ҳасан характерига хос кечинмалар, зиддиятли ҳолатларни тўғри талқин эта олган. Саид Камолов ролининг ижроси ҳам томошабинларга манзур бўлади.

Бироқ спектаклдаги баъзи образлар талқинида саёзлик ҳам кўзга ташланиб туради. Чунончи, асарнинг етакчи ғоявий-бадиий юки завод комсомолларининг етакчиси Зуҳра (артистка Наима Пўлатова) зиммасига тушади. Аммо бу образ пьесада ва саҳнада психологик томондан етарли даражада индивидуаллаштирилмаган.

Спектакль заводнинг квартал планни бажариш ва бундаги янги ихтиро шарафига бағишланган йиғин-зиёфат билан бошланиб, шу ихтиро авторини аниқлашга бағишланган муҳокама йиғилиши билан якунланади. Аммо Ҳасаннинг фаоллашуви ва тоғаси Саид Камоловнинг ўғрилигини дангал бетига айтиши билан конфликт чўққига кўтарилади. Маълумки, саҳна асарида драматизм аниқ нуқтага кўтарилгач, ечимнинг тез келишини талаб этади. Лекин юқорида келтирилган муҳокама йиғини бир мунча чўзилиб кетганлиги сабабли спектаклнинг ечими, умумий таъсири сусайиб қолади. Драматик ҳаракатдаги ана шу сустлашувга барҳам берилса, кульминация билан ечим ўзаро яқинлаштирилса, таъсирчанлик янада ошган бўлур эди.

Спектакль мазмунини очишда композитор М. Левиев ёзган музика, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, рассом Г. Визель безаган саҳналар спектакль руҳини томошабинга таъсирчан етказишга яхши восита бўлган.

«Сув келтирган азиз» спектакли драматург Назир Сафаров ва Муқимий номли ўзбек давлат музикали театри коллективининг томошабинларга яхши туҳфасидир. Бу асар кишиларимизни энг яхши инсоний хислатлар руҳида тарбиялаш ишига самарали хизмат қилади.

Б. ИМОМОВ,
филология фанлари доктори, профессор.
М. НОРМАТОВ,
филология фанлари кандидати.

ХУШХАБАРЛАР

НИШОН. Райондаги «Нишон» давлат наслчилик заводи коллективи ғалладан юқори ҳосил етиштирди. Шу кунларда ўрим конвейер усулида олиб борилмоқда. Комбайнлар бункеридан тўкилган дон марказий хирмонда тозаланиб, тайёрлов ташкилотларига жўнатилмоқда.

Комбайнчилар орасида социалистик мусобақа кучайтирилмоқда. Шодмон Рўзиев, Парда Норқулов, Шароф Қаршиев, Эгам Панжиев, Бўри Худойқулов каби дарғалар кунлик графикни бир ярим- икки баравар бажармоқдалар. Сағди Мирзаев, Қудрат Дўстқобулов, Эргаш Сатторов, Суюн Алимов, Улжа Усмонов каби тажрибали шофёрлар донни сира исроф қилмай давлат омборларига етказиб бермоқдалар.

Якунловчи йилнинг юксак мажбуриятларини бажариш ҳар бир ғаллакорнинг жонажон ишига айланган. Завод бўйича 3.600 гектар майдондан катта хирмон кўтариш кўзда тутилмоқда.

Б. ЖАББОРОВ.

* * *

АМУДАРЁ. Крупская номли колхознинг Ортиқ Саидбоев бошлиқ маккажўхорикорлик бригадаси аъзолари 80 гектар майдондаги экинни меҳр билан парвариш қилмоқдалар. Усимлик қийғос сўта боғламоқда. Тез кунларда маккажўхори ўрим-йиғими бошланади. Гектаридан 70 центнердан «қаҳрабо дон» олиш учун кураш қизитилмоқда.

У. ХОЛМАШЕВ.

ОБОДОНЧИЛИК АВЖИДА

Сирдарё районидаги «1 Май» колхозининг экономикаси йилдан-йилга ўсяпти. Хўжалик меҳнат аҳлининг турмуш маданияти ривожлантириляпти.

Колхоз партия ташкилоти ва колхоз правлениеси ободончилик ишларига катта эътибор бераётир. Катта объектларда маданий-маиший ва жамоат бинолари қурилди.

Яқинда яна магазин, кинотеатр ва ошхона бинолари қурилиб, фойдаланишга топширилди. 320 ўқувчига мўлжалланган мактаб биноси ва 18 та турар-жой бинолари қурилиб битказилди. Бундан ташқари 12 километр узунликдаги йўлга асфальт ётқизилди.

Яна катта майдонларда ободончилик ишлари жадал олиб борилмоқда.

Ж. САИДЖАЛОЛОВ.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯНГИЛИКЛАР
ХАБАРЛАР
ВОҚЕАЛАР

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ОЛИМЛАР ШАҲРИ

✦ БРАТИСЛАВА.

Словакиянинг пойтахти Братислава ҳақли суратда Чехословакия Социалистик Республикасининг фан шаҳри деб аталади. 1953 йилда бу шаҳарда Словакия фанлар академияси ташкил этилганди. Ҳозирги вақтда Словакия фанлар академиясига қарашли барча илмий муассасаларнинг қарийб 80 проценти Братиславада жойлашган. Фанлар академиясининг 52 институтида 4 мингга яқин мутахассис фан проблемаларини ҳал этмоқда.

ШИМОЛИЙ ВЬЕТНАМ ДАЛАЛАРИДА

✦ ХАНОЙ.

Вьетнам Демократик Республикасининг далаларида ҳосили куз фаслида йиғиштириб олинадиган шоли экиш қизиб кетди. Шоли — республиканинг асосий қишлоқ хўжалик экинидир. Ҳозир 300 минг гектар майдонга шоли экиляпти. Бу аввалги йилдагидан 120 минг гектар ортиқдир. Шимолий Вьетнам кооператорлари мўл ҳосил етиштириб, республиканинг 30 йиллик юбилейини муносиб кутиб олишга аҳд қилдилар. Бу юбилей шу йил сентябрь ойида нишонланади.

(ТАСС).

Шу йилнинг охирида Куба Компартиясининг I съезди бўлиб ўтади. Бутун мамлакат ўз ҳаётидаги ана шу муҳим воқеага қизғин тайёргарлик кўрмоқда. Шаҳарларнинг йирик кўча ва майдонларида биринчи съездга бағишланган плакатлар осиб қўйилмоқда. Суратда: ана шундай плакатлардан бири.

ТАСС фотохроникаси.

АФРИКАДА ЯНГИ МУСТАҚИЛ ДАВЛАТ

САН-ТОМЕ, 14 июль. (ТАСС). Бу ерда Сан-Томе ва Принсипи ороллари тантанали вазиятда расмий суратда мустақил давлат деб эълон қилинди. Бу ороллар Гвинея қўрфазида жойлашган бўлиб, уларни Португалия бошқариб келган эди. Африканинг 45-мустақил давлати Сан-Томе ва Принсипи Демократик Республикаси деб аталди. Сан-Томе ва Принсипи ороллари озодлиги ҳаракатининг бош секретари Мануэль Пинто да Коста мамлакатнинг биринчи президенти бўлди. Сан-Томе ва Принсипи ороллари озодлиги ҳаракатининг сиёсий бюроси уни якдиллик билан давлат бошлиғи лавозимига номзод қилиб кўрсатган эди.

Сан-Томе ва Принсипи мустамлакачиларнинг беш юз йиллик ҳукмронлигидан кейин мустақилликка эришди. Бу ороллар кейинги йилларда мустамлакачиларнинг қўшинлари учун улар қўниб ўтадиган пункт бўлиб хизмат қилган эди. У ерда ўқ-дори ва ҳарбий анжомлар сақланган катта омборлар бор эди.

ЎЗБЕК АНСАМБЛИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ

РАБОТ, 14 июль. (ТАСС). Маданий ҳамкорлик ва санъат коллективларини бир-бирларига юбориш тўғрисида Совет—Марокаш битимига мувофиқ бу ерга келган «Лазги» ашула ва рақс ансамблининг Марокашдаги гастроллари зўр муваффақият билан ўтди.

Ансамблнинг Марокашга қилган бу визити унинг чет элга қилган биринчи гастролидир. «Лазги» ансамбли шу мамлакатда 12 кун бўлиб, Работ, Касабланка, Танжер, Марокаш шаҳарларининг энг катта театрлари саҳнасида томоша кўрсатди. Томошаларда расмий кишилар, жуда кўп театр жамоатчилиги, журналистлар ҳозир бўлдилар. Ўзбек артистларининг Марокаш пойтахти ишчилари ҳузуридаги, шунингдек Хурибга фосфат конлари кончилари ҳузурида берган оталик концертлари айниқса муваффақият билан ўтди. Ансамблнинг шу концертлари вақтида Марокаш халқ ижоди бадиий коллективлари ҳам ўз санъатларини намойиш қилдилар.

Маҳаллий матбуотнинг фикрига қараганда, «Лазги» ансамблининг ҳозирги гастроллари СССР ва Марокаш халқларининг дўстлиги ҳамда маданий ҳамкорлигини мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Бугун ўзбек ансамбли бошқа бир араб мамлакати — Тунисга жўнаб кетди. Бу мамлакатда у ўз гастролларини давом эттиради.

ПОРТУГАЛИЯДАГИ СИЁСИЙ ВАЗИЯТ КЕСКИНЛАШДИ

ЛИССАБОН. (ТАСС мухбири). Португалия матбуоти шу кунларда мамлакатдаги сиёсий аҳволга тобора катта эътибор бермоқда. Қуролли кучлар ҳаракати ассамблеяси мамлакатнинг ҳамма қисмида оммавий умумхалқ ташкилотларини тузиш планини маъқуллаган эди. Шу муносабат билан социалистик партия вакилларининг ҳукумат ҳайъатидан чиқиб кетганлиги ва бу партия раҳбарларининг Қуролли кучлар ҳаракатига қарши ҳуруж қилаётганлиги, буржуа партияларидан сайланган депутатларнинг таъсис мажлисини контрреволюция кучлари минбарига айлантириш учун интилаётганлиги, Португалиядаги тараққийпарвар матбуотнинг фикрича, социалистик партия раҳбарлари бошлаб берган ҳозирги сиёсий тангликни белгиловчи омиллардир.

Ҳафталик «Семпре Фише» газетаси қуйидагиларни таъкидлайди: «Социалистик партия раҳбарлигининг баъзи арбоблари реакцион кучлар билан — йирик капитал ҳимоячилари билан иттифоқликда ҳаракат қилиб, Қуролли кучлар ҳаракатига ҳужум кампаниясини бошлаб юбордилар. Улар бу ҳаракатга нифоқ солиш, тараққийпарвар сиёсий партияларга туҳмат қилиш ва Португалия халқининг революцион ғалабаларига доғ тушириш учун интилмоқдалар».

Португалия Революцион кенгаши социалистик партия раҳбарларининг сиёсий жиҳатдан пўписа қилиш йўлидаги уринишларига жавобан социалист министрларни истеъфога чиққан кишилар деб ҳисоблашга қарор берди ва Бош министр Васку Гонсалвишга ҳукуматдаги бўш лавозимларни қисқа вақт ичида компетентли ва ватанпарварлик кайфиятидаги арбоблар билан тўлдиришни топширди. Бош министр шу мақсадда маслаҳатлашишга киришди. У Португалия Коммунистик партиясининг бош секретари А. Куньял билан, Португалия Демократик ҳаракатининг раҳбари Ф. Перейр ди Моура ва Халқ демократик партиясининг раҳбари Э. Геррейру билан учрашди.

Мамлакатнинг демократик жамоатчилиги, тараққийпарвар сиёсий партиялар Революцион кенгашнинг қарорини якдиллик билан маъқулладилар. Шу кунларда Португалия меҳнаткашлари бирлашган касаба союз маркази «Интерсиндикат»нинг ташаббуси билан мамлакатнинг энг йирик шаҳарлари Лиссабон ва Португалияда бўлиб ўтган ва халқ бирлигини, халқ билан Қуролли кучлар ҳаракати иттифоқини мустаҳкамлашни талаб этган жуда катта намойишлар буни исбот этади, касаба союз ташкилотлари, тараққийпарвар сиёсий партиялар мамлакатдаги вазиятнинг хатарли суратда кескин тус олишига йўл қўймаслик учун меҳнаткашлар барча куч-ғайратларини сарф қиладилар, деб таъкидламоқдалар.

Э. КОВАЛЕВ.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ **СОФИЯ.** Болгария Коммунистик Партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан Ироқ Коммунистик партиясининг делегацияси бу ерга келди. Ироқ Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси Салим Исмоил делегацияга бошчилик қилмоқда.

Делегация Болгария Коммунистик партиясининг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасидаги тажрибаси билан танишиб чиқади.

✦ **БОНН.** Германия Федератив Республикасида озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи тўхтовсиз ошиб бормоқда. Шу йилнинг июнь ойида нарх-наво ўтган йилнинг шу ойидагига нисбатан 7,5 процент кўтарилди. Мева 30,4 процент, картошка 26,8 процент, сабзавот 15,1 процент, қанд-шакар 23,5 процент қимматлашди.

✦ **ДАМАШҚ.** Урта Денгиздаги Тартус порти Сурия учун ўз аҳамияти жиҳатидан Латакия портидан кейин иккинчи ўринда туради. Мамлакатнинг ташқи савдо алоқаларида бу портнинг роли доим ошиб бормоқда.

Сурия экономикасини ривожлантиришнинг 1976—1980 йилларга мўлжалланган тўртинчи беш йиллик планига мувофиқ, Тартус портини реконструкция этиш соҳасида кўп иш қилиш кўзда тутилади. Бу чора портнинг юк оборотини йилига 7 миллион тоннагача ошириш имконини беради.

✦ **ЛИМА.** Перу ҳукумати минимал иш ҳақининг кўпайтирилишини, шунингдек хотин-қизларнинг ишлаб чиқаришдаги ҳуқуқларини чеклаб қўйган қонунни бекор қилди. Ҳукумат социал-иқтисодий ислоҳотлар программасига мувофиқ шундай қарорга келди. Бу программа, жумладан, Перу жамиятида хотин-қизлар тенг ҳуқуқсизлигига барҳам беришни кўзда тутади. (ТАСС).

НОННИ ИСРОФ ҚИЛМАНГ, ЭЪЗОЗЛАНГ!

РИЗҚИ-РЎЗИМИЗ, БОЙЛИГИМИЗ НОН ҲАҚИДА ЎЙЛАР, ФИКРЛАР.

**Ризамат МУСАМУҲАМЕДОВ,
СССР Давлат мукофотининг лауреати.
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.**

МЕН салкам бир аср умрнинг тирик гувоҳиман. Бутун онгли ҳаётимни соҳибкорликка, узумнинг хилма-хил навларини яратишга бағишладим. Узум ва унинг ҳосияти, парвариш қилиш йўллари ҳақида мақолалар ёздим, ҳатто китоб битдим.

Аммо бу галги гапларим бизнинг ризқи-рўзимиз — нон ҳақида боради. Чунки бир донишманд айтганидек, ҳаёт ҳақиқатларини такрорлаб турмоқ ниҳоятда жоиз.

Яқинда ахлат яшигини бўшатаётган машиналарнинг шофёрлари билан мулоқатда бўлдим. Уларнинг фиғони фалак эди. Нега десангиз, ўша яшикларнинг ичидан турли-туман хас-чўп, латта-путта, бўш шиша, қутичалар билан бирга бутун-бутун мўғорлаган нонлар, унинг бурдалари чиқарди. Ушоу кўнгилсиз воқеа туртки бўлиб, дилимга тугиб юрган гапларимни газетага ёзишга аҳд қилдим.

БИР БУРДА НОН... Бу — қўли қадоқ деҳқонларимизнинг, меҳнатсевар ишчиларимизнинг, ижодкор зиёлиларимиз меҳнатининг самараси. Ерга тушган уруғ ҳосилга киргунча, уни йиғиштириб олгунча, деҳқонларимиз қанчадан-қанча машаққат чекишади. Инженер ва конструкторларимиз доннинг биттаси нобуд бўлмасин деб, ўрим комбайнларини йилдан-йилга такомиллаштиришади. Селекциячи олимларимиз эса буғдой ва ғалланинг турли-туман навларини яратиш учун игна билан қудуқ қазиб, бир янги нав яратиш ишқида бир неча йиллаб тажриба олиб боришади. Бу ҳам ҳаммамизга аён бўлган ҳақиқат.

Мен икки тузумнинг, икки даврнинг шоҳидиман. Ҳозир фақат китобларда ёзиладиган, киноларда ва саҳналарда кўрсатиладиган ҳаётнинг аччиқ-чучукларини, жафокаш халқ катори мен ўз танамда татиб кўрганман. «Ош — авлиё, нон—пайғамбар» замонида яшаганман. Бир бурда қора нонга қорин тўйғазиш учун одамлар ўз киндик қони тўкилган юртини тарк қилганлигини кўрганман. Ота-онасини, қариндош-уруғларини ташлаб, бошлари оққан томонга нон-насиба излаб кетганларни кўрганман. Октябрь инқилобидан оллинги очарчилик йилларида кўплаб хонадонлар тутдай тўкилиб, қишлоқлар ўғри урган уйдай ҳувуллаб қолганини кўрганман. Бой бойга боқиб, сув сойга оққан замонни кўрганман. Шунинг учун ҳам инқилобга қадар бўлган умримни ҳақиқий ҳаётимнинг дебочаси деб биламан.

Очарчилик деган сўзлар биз учун эндиликда ўтмиш бўлиб қолган. Ҳозир айрим ёшлангларга очарчилик нималигини тушунтириш унча-мунча одамнинг қўлидан келмайди. Менинг ўзим ҳам қирчиллама йигитлик йилларимнинг бир қисмини бир парча нон топиш учун бойлар қўлида хизмат қилиб ўтказганман. Ўша ерда соҳибкорликка меҳрим тушди. У ҳамон менинг эрмагим.

Кўп йиллик тажрибамдан ва ҳаёт ҳақиқатига асосланиб, шуни айтай: на ўша карсилдоқ ҳусайни-ю, ҳасайни, каттақўрғон-у, тойипи, чаросу, оқ кишмиш бир бурда бўрсилдоқ нонининг ўрнига ўтмайди. Қовун-тарвуз, шафтоли ва бошқа турли мевалар ҳақида ҳам шундай деса бўлади.

Нон бизга она сути билан бирга киради. Биз ҳали нон нима ва у қандай қилиб яратилишини билмасданоқ туриб, уни истеъмол қиламиз.

Қадим-қадимлардан ота-боболаримиз нонни ниҳоятда қадрлашган. Унинг ҳар бир ушоғини авайлаб асрашган. Халқимизда шундай бир удум бор. Агар ерга ноннинг увоғи тушса, уни ердан олиб, аввал кўзга суртилади, кейин ўпиб бир чеккага олиб қўйилади. Бу халқимизнинг нонга сажда қилиши эмас, йўқ. Мутлақо. Одамлар қумурсқа-ю, чумоли, парранда-ю, даррандадан тортиб, инсонга туз-насиба бўладиган нонни, уни яратган деҳқоннинг хизматини қадрлаб шундай қилади. Ота-онам менга ҳам шу тахлидда таълим берганлари, куни кечагидек эсимда.

Нонни рисоладагидек эъзозлайдиган одам унинг увоғини ҳам увол қилмайди. Суви қочган нонларни қотириб қўяди. Бунинг, ўзига хос ҳосияти ҳам бор. Биринчидан, нон исроф бўлмайди. Иккинчидан, одамнинг сиҳат-саломатлигига ҳам асқотади. Қотирилган нон сафрони йиғиб олади.

Ноннинг ҳосияти, фойдаси, бебаҳолиги ҳақида кўп гапирилган. Бундан кейин ҳам гапирилади. Мен бу ўринда тўқликка—шўхлик қилиб, ноннинг қадрига етмаётган шахслар шаънига бир-икки оғиз аччиқ-чучук сўз айтмоқчиман.

Тўй ва маъракаларда нонлардан расамади билан фойдаланиш ҳақида жуда кўп ёзилди ва ёзилмоқда. Аммо, бу гаплар айрим бетаъсир одамларнинг у қулоғидан кириб, бу қулоғидан чиқиб кетаётганга ўхшайди. Тўй ва маъракаларда нон ҳамон керагидан кўпроқ сарфланмоқда. Қоп-қоплаб нонлар мўғорлаб, исроф бўлмоқда. Инсон учун яратилган ноннинг ҳузурини моллар кўрмоқда.

Баъзи ўзи тўйса ҳам, кўзи тўймайдиган одамлар дўконлардан нон харид қилишганда оила аъзолари сонини ҳисобга олишмайди. Бунинг оқибатида нон сал суви қочдими, у албатта бояги юқоридагидек ахлат яшикларидан жой олади.

Нонни исроф қилиб, увол қилиб ҳеч ким иззат-икром орттирмаган. Ноннинг ўзи ҳам нон, увоғи ҳам нон деган ёзилмаган қонунга юз фоиз амал қилган одамларни бири икки бўлган. Косаси оқарган. Эл-юрт олдида обрў-эътибори ортган. Одам боласи нонники қадрига етмас экан, ундан яхшилик кутиш қийин. Кимдаким, ноннинг қадрига етмас экан ўзи беқадр бўлади.

Баъзан нон ҳақида гап кетса, «ҳозирги ёшларимиз очарчиликни кўришмаган, уруш йилларининг оғир пайтларини бошидан кечиришмаган» деган мужмал гаплар қулоққа чалиниб қолади. Бундай кунларни бошларидан ўтказмагани учун ёшлар айбдор эмас-ку! Нега ўша уруш даврининг ва ундан олдинги йилларнинг аччиқ-чучугини кўрган ота-оналаримиз бу нарсани ўз фарзандларига тушунтиришмайди? Нима учун ўша оғир йилларда ўзлари ҳам умоч билан жон асрашганлигини бунчалик тез унутишади? Ўтмишни унутиш ярамайди. Чунки, у келажакнинг устози. Бас, шундай экан, ҳар бир ота-она нон ва унинг қадр-қимматини болаларига ҳали унинг тиши қотмасданоқ ўргатишлари керак.

Мамлакатимизда тўқчилик. Фаровонлик. Еганимиз олдимизда, емаганимиз кейинимизда. Ҳатто, бирор ерга меҳмонга чақирилсангиз, уч-тўрт киши учун бир неча хил таомлар-у, нонлар дастурхонни безаб туради. Агар шу ноз-неъматларнинг қадрига етиб, келганлар уни истеъмол қилсалар, нур устига аъло нур. Агар ортиб қолган таом ва нонларнинг бировдан қолган «сарқит» деб, ахлат яшикларига ташланса, бу энди жиноят. Нонкўрлик! Нонтепкилик! Халқ мулкини совуриш! Бу билан мен меҳмондорчиликларда ҳам нон ва таомлар расамадли бўлсин демоқчиман.

Бу гапларни айтишдан мақсадим — шояд кўпчилик ва жамоатчилик газета, радио ва телевидениенинг ноннинг қадри-қиммати ҳақидаги материалларини ўқиб ёки эшитиб, айрим инсофсизларнинг ақли-ҳушини жойига келтириб қўйишар деган умиддаман.

Ошхоналарда, ресторанларда, буфетларда, чойхоналарда, тўй-маъракаларда нондан тежаб-тергаб фойдаланиш ҳар бир кишининг виждон иши, гражданлик бурчи бўлмоғи даркор. Эл-юрт олдида обрў-эътибор қозонаман деб, сохта шуҳрат қурбони бўлаётган айрим «бойваччалар»нинг ҳақиқий башараларини халққа кўрсатадиган фурсат, менимча, етди. Нега деганда, айримлар нон ва унинг қадр-қиммати ҳақида гап-сўз юритилаётганига қарамай, отдан тушса ҳам, эгардан тушмаяпти. Босар-тусарларини билмай қолаётганлар ҳам бор.

Кенг жамоатчилик, маҳалла комитетлари, уй-жой бошқармалари нонни исроф қилаётганларга нисбатан жиддий кураш очишлари керак. Гап ноннинг қадр-қиммати устида бораётган экан бу ерда ҳар қандай юз-хотирчилик, ошна-оғайнигарчиликни четга суриб қўйиш лозим. Зарур топилган ўринларда гап кор қилмаса, нонни оёқ ости қилинишига сабабчи бўлаётган, инсон ризқ-рўзи бўлган нонни молларга ем қилаётган шахсларга, ташкилот, унинг раҳбарлари ва айрим хонадонларга қаттиқ чоралар кўрилса ўринли иш бўлур эди.

Мен бир муйсафид сифатида кўзимизга тўтиё бўлган нон ва унинг қадр-қиммати ҳақида шу фикрларимни баён этдим. Ишончим комилки, гап ҳали бу билан тугамайди, жамоатчилик бу тўғрида ўз фикрини баён қилади. Бунга имоним комил.

Азиз болаларим, жиғаргўшаларим, ҳурматли ота-оналар! Нон ҳақида сизларнинг ҳам айтадиган сўзларингиз бор деб ўйлайман. Фикрингизни мунтазир бўлиб кутамиз.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

ХУШОВОЗ ХОНАНДА

Қўшиқ билан учрашув. Ҳамиша одамлар ҳаётидаги эзгу дақиқалардир. Пойтахтимиздаги Свердлов номли концерт зали саҳнасида машҳур инглиз хонандаси Роберт Янг қўшиқлари билан учрашув ҳам санъат мухлислари учун худди шундай лаҳзаларга айланди.

Роберт Янг музика таълимини Англияда, Францияда ва Италияда олган. Мана, ўн йилларки, Британия радиосининг солисти жаҳон матбуоти ва томошабинлар тилидан тушмай қолди. У кўпгина халқаро мукофотлар, жумладан «Олтин Оскар» совврини билан тақдирланган. Ҳар йили унинг қўшиқлари ёзилган пластинкалар жуда кўп мамлакатларга тарқалади. Айтмоқчи, унинг фа-

милиясини ўзбекчага таржима қилсак, «ёш, навқирон» деган маъноларни англатди. Зотан, Р. Янг қўшиқларида ҳам ёшлик, жўшқинлик, эҳтирос ва самимият янграб садо беради. Роберт Янг инглиз, француз, итальян композиторларининг қўшиқларини, айни пайтда ўзи учун махсус яратилган қўшиқларни ижро этади. Р. Янг учун композитор Стенли Лаудэн қўшиқлар ёзади. Бу кекса санъаткор 1941 йилда Тошкентда ҳам гастролда бўлган. Бугунги тошкентлик кексалар ўша пайтда М. Горький номли маданият ва истироҳат боғида С. Лаудэн ижро этган эстрада қўшиқлари ва оҳангларини ҳали-ҳали эслайсалар, ажаб эмас. У «Кўк рўмолча» номли машҳур қўшиқнинг муаллифларидан бири ва унинг дастлабки ижрочиси эди. Бу қўшиқни С. Лаудэн ўз оркестрининг бошлиғи, ҳозир Варшавада яшаётган 81 ёшли Юрий Петерсбургский билан ҳамкорликда яратган. «Кўк рўмолча» уруш йилларида жангчиларимизнинг севимли қўшиқларидан бирига айланган эди: уни касалхоналарда, окопларда, партизанларнинг ертўлаларида, жанг ораларидаги осойишта лаҳзаларда куйлашарди. Бу қўшиқни биз ҳозирги кунда РСФСРда ва Қорақалпоғистон АССРда хизмат кўрсатган артистка Клавдия Шульженконинг моҳирона ижросида тез-тез эшитиб турибмиз.

«Кўк рўмолча, севиклим, азизим» сўзлари Свердлов номли концерт зали саҳнасида Роберт Янг ижросида қайтадан рус ва инглиз тилларида янгради. Инглиз хонандаси, бундан ташқари, машҳур рус халқ қўшиғи «Калинка»ни, кларнетда С. Лаудэннинг «Бухарест» куйини ҳам маҳорат билан ижро этди.

Мазкур гастроль учун Роберт Янг С. Лаудэннинг «Рус вальси» қўшиғини ҳам тайёрлаб келди. Томошабинлар бу қўшиқни зўр олқишлар билан қарши олдилар. Шуниси диққатга сазоворки, «Рус вальси» қўшиғининг сўнгги мисраларини Р. Янг СССР халқ артисткаси Тамарахоним билан биргаликда ижро этди. Тамарахоним Роберт Янгнинг устози ва унинг қўшиқлари бастакори С. Лаудэн билан уруш йилларида Тошкентда танишган эдилар. Р. Янг ва Тамарахоним ижросидаги «Рус вальси» ана шу учрашув хотираси учун садо берди.

Шундай қилиб, Тошкент саҳнасида инглиз хонандаси концертлари қизғин давом этяпти.

А. ДИНОРОВ.

Реклама ва эълонлар

ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ ВА ЛОЙИҲА ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ, КОММУНАЛ ХЎЖАЛИК ХОДИМЛАРИ ВА АЙРИМ ГРАЖДАНЛАР

ДИҚҚАТИГА!

**Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги
Тошкент шаҳрида, Ўзбекистоннинг бошқа шаҳарлари ва район марказларида**

ЮҚОРИ БОСИМЛИ ЭЛЕКТР УЗАТИШ КАБЕЛЬ ЛИНИЯЛАРИ

ётқизилганлигини ва ишлаётганлигини маълум «Юқори вольтли электр тармоқлари муҳофазаси қоидалари»га биноан

ТУПРОҚНИ ТЕКИСЛАШ, ТРАНШЕЯ-ШУРФЛАР ОЧИШ, КОТЛОВАН ҚАЗИШ, ШУНИНГДЕК ГРАЖДАН ИНШООТЛАРИ ҚУРИЛИШИ БИЛАН БОҒЛИҚ БЎЛГАН БАРЧА ИШЛАР ЭЛЕКТР ТАРМОҚЛАРИ КОРХОНАЛАРИ БИЛАН КЕЛИШИЛГАН ҲОЛДА ОЛИБ БОРИЛИШИ ЛОЗИМ.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг 24 декабрь 1969 йилдаги 1711-фармонида кўрсатилишича, кабель тармоқларини шикастлантирганлар жиноий жавобгар бўладилар ва гражданлар 25 сўмгача, раҳбар ходимлар 50 сўмгача штраф билан жазоланадилар.

КЕЛИШИЛМАГАН ҲОЛДА ИШЛАРНИ ОЛИБ БОРИШГА ЙЎЛ ҚЎЙМАНГ!

ЭЛЕКТР УЗАТИШ КАБЕЛЬ ЛИНИЯЛАРИНИ ШИКАСТЛАНТИРИШ ИШЛАЁТГАН КИШИЛАР УЧУН ҲАВФЛИ БЎЛИШИНИ, ИСТЕЪМОЛЧИЛАРНИ ЭЛЕКТР БИЛАН ТАЪМИНЛАНИШИНИ ТЎХТАТИШИНИ ВА ДАВЛАТГА КАТТА ЗАРАР КЕЛТИРИШИНИ УНУТМАНГ!

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.20 — Қувноқ пионер ёзи. 18.45 — Нурафшон давра. 19.25 — **«Ахборот».** 19.40 — Инсон ва унинг иши. 20.10 — **Ассалом, космос!** 20.40 — Биз ишчи бўламиз. 21.10 — Ўн минут музика. 21.20 — **«Ахборот».** 21.40 — Телеочерк. 21.50 — Концерт. 22.30 — МОСКВА. **«Союз» — «Аполлон» космик кемаларининг парвози ҳақида репортаж.** 22.45 — Концерт. 23.00 — **Футбол:** «Заря» — МАСК. 23.45 — Спортлото. 24.00 — **«Вақт».** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.15 — МОСКВА. 18.35 — Моцарт ва Сальери. 19.30 — Фан оламида. 20.00 — Телефильм. 21.00 — Янгиликлар. 21.15 — Расмларда қуёш акси бор. 21.30 — Саволларга жавоблар. 22.00 — Концерт. 22.30 — **Ҳамкасблар** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — «Юлдузча». 20.45 — Концерт. 21.15 — Тошкент янгиликлари. 21.45 — Бадиий фильм.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Мукофот — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «ҚОЗОҒИСТОН» (11.00, 15.00, 19.00, 21.00).

Улар Ватан учун жанг қилдилар — «ҚОЗОҒИСТОН» (12.00, 13.00, 16.00, 17.00, 20.00).

Маккеннанинг олтинлари — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Сеними, шошмай тур! (8 қисм) «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Дайди — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Филлар — менинг дўстларим — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Бир ишёқмас ҳаётидан — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Мозандарон шери — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

«Кўк илон» ҳалокати — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Шахсий масалалар бўйича қабул куни — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

ЛЕНИН НОМЛИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

профессор-ўқитувчилар составн ва проблемали лабораторияларнинг илмий ходимлари вакант вазифалари учун

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: умумий механика, ҳисоблаш математикаси;

кафедра доцентлари: умумий математика (амалий математика, ва механика), ЭҲМнинг математик таъминоти (2 ўрин), алгебра, сонлар назариясининг математик анализи;

кафедра катта ўқитувчилари: ижтимоий факультетлар учун инглиз тили (2 ўрин), тарих факультети учун философлар (2 ўрин), ЭҲМнинг математик таъминоти, (2 ўрин), амалий математика, умумий математика, амалий математика ва механиканинг умумий математикаси, ҳисоблаш математикаси (2 ўрин); геометрия.

кафедра ўқитувчилари: давлат ва ҳуқуқ тарихи, давлат ҳуқуқи ва совет қурилиши, маъмурий ва молиявий ҳуқуқ, жиноий процесси.

кафедра катта илмий ходимлари: полимерлар химияси ядро физикаси ва космик нурлар, полимерлар химияси проблемали лабораториялари учун катта илмий ходимлар.

Конкурс муддати эълон босилиб чиққан кундан бошлаб бир ой.

Адрес: Тошкент шаҳар, Студентлар шаҳарчаси, бош корпус, «Д» бўлаги, 107-хона, кадрлар бўлими.

93-СПЕЦТРЕСТ

машинада электрпайвандловчилар (автоматик ва ярим автоматик усулда), **пўлат ва темир-бетон конструкцияларни монтаж қилувчи слесарь-монтажчилар, турбопровод ва технологик ускуналар слесарь-монтажчилари тайёрлаш курсларига**

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

18 ёшдан кичик бўлмаган 8-10-синф ҳажмида маълумотли йигитлар қабул қилинади.

Ўқувчилар бепул ётоқхона ва ҳар ойда 76 сўм миқдорида стипендия билан таъминланадилар.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 5 ОЙ.

Машғулотлар 20 июлдан ва 1 августдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чимкент кўчаси, 17-уй. Денов, Самарқанд шаҳарларида «Промэнергомонтаж» монтаж бошқармаси; Олмалиқ, Чирчиқ шаҳарларида «Промтехмонтаж» бошқармаси; Олмалиқ, Тошкент шаҳарларида «Стальмонтаж» монтаж бошқармаси; Бухоро, Нукус шаҳарларида 93-«Спецтрест»нинг механизациялаштирилган колоннаси.

ТОШКЕНТ ВРАЧЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: акушерлик ва гинекология, патологик анатомия (медицина фанлари докторлари, профессорлар), фтизиатрия, медицина фанлари доктори, доцент;

кафедра доцентлари: онкология, фтизиатрия, кардиология ва функционал диагностика;

кафедра ассистентлари: психиатрия, даволаш, жисмоний тарбия кабинети (даволаш физкультураси), педиатрия.

Конкурс муддати — 8 августгача.

Мурожаат учун адрес — Тошкент шаҳар, Генерал Петров кўчаси, 51-уй.

ТОШКЕНТ СУД ЭКСПЕРТИЗАСИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

катта илмий ходим — хроматография методи билан таниш бўлган химия фанлари кандидати; бухгалтерия ҳисоби;

кичик илмий ходим — химик-аналитик, физик-оптик, фотография бўйича мутахассис, енгил саноат материаллари бўйича технолог.

Конкурс муддати — 10 августгача.

Мурожаат учун адрес: 700115, Тошкент шаҳар, Чилонзор кўчаси, 29-уй.

Тошкент область санитария-эпидемиология станцияси коллективи область соғлиқни сақлаш бўлими мудири Б. У. Тошбековга отаси

Усмонбек ТОШБЕКОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ОЛИМЛАР ДАЛАДА

Дала меҳнаткашлари саломатлигини сақлаш, санитария маданиятини янада юксалтириш, жойлардаги медицина ходимларига ёрдам бериш учун Ўзбекистон санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-тадқиқот институти олимларининг катта группаси институт директори Шариф Отабоев бошчилигида Қашқадарё областига, профессор Раҳмат Убайдуллаев раҳбарлигидаги группа Тошкент областига, катта илмий ходим Тешабой Йўлдошев етакчилигидаги группа эса Сирдарё областига жўнаб кетдилар.

Олимлар область хўжаликларида бўлиб, далада меҳнат гигиенаси, овқатланиш, сув ва уй-жойлар гигиенаси ҳамда касб касалликларининг олдини олиш борасида катта ташкилий ишларни амалга оширадилар. Колхоз ва совхоз меҳнаткашлари ўртасида турли мавзуларда лекциялар ўқиб, суҳбатлар ўтказадилар.

О. АЗИЗХЎЖАЕВ.

ЯНГИ КИТОБЛАР

«Ўзбекистон» нашриёти қуйидаги брошюраларни ва китобларни босмадан чиқарди.

Л. И. Брежнев. СОВЕТ ХАЛҚИНИНГ БУЮК ЖАСОРАТИ. Кремлнинг Съездлар саройида Улуғ Ватан урушида совет халқи ғалабасининг 30 йиллигига бағишланган тантанали йиғилишда 1975 йил 8 майда сўзланган нутқ. 16 бет, тиражи 10.000, баҳоси 3 тийин.

Ш. Р. Рашидов. Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ва қишлоқнинг турмуш маданиятини ошириш масалалари. 39 бет, тиражи 20.000, баҳоси 4 тийин.

И. Авезов. ЗАРУРИЯТ ва ТАСОДИФИЯТНИНГ ТАБИАТДАГИ РОЛИ: 28 бет, тиражи 12.301, баҳоси 6 тийин.

В. М. Бикрицкий. КИШИЛАР ЎРТАСИДА МАЪНАВИЙ-АХЛОҚИЙ МУНОСАБАТЛАР. 37 бет, тиражи 18.000, баҳоси 6 тийин.

П. Ҳамидов. ИНСОН ТАРАҚҚИЁТИДА ИЖТИМОИЙ БИОЛОГИК ОМИЛЛАРНИНГ ЎЗАРО МУНОСАБАТИ. 36 бет, тиражи 12.879, баҳоси 6 тийин.

Мирзакалон Исмоилий. ОДАМИЙЛИК ҚИССАСИ. Ахлоқ ҳақида лавҳалар. Учинчи нашри. 176 бет, тиражи 70.000, баҳоси 24 тийин.

С. Хўжаев. ЎЗБЕКИСТОНДА ТРАНСПОРТНИ КОМПЛЕКС РИВОЖЛАНТИРИШ. (Иқтисодий проблемалар). 257 бет, тиражи 1500, баҳоси 1 сўм 57 тийин.

МИРЗАЧЎЛ — БАМ

Шу кеча-кундузда мирзачўллик боғбонларнинг қўли-қўлига тегмайди. Улар ғарқ пишган олма, олхўри, олча ва бошқа меваларни мамлакатимизнинг турли бурчакларига жўнатмоқдалар. Меваларнинг энг сараси юқоридаги адрес бўйича қурувчиларга юборилмоқда. Қисқа вақт ичида зарбдор қурилишнинг турли участкаларига 3 минг тоннадан ортиқроқ ширин-шакар мева жўнатилди.

— Ўтган йили Байкал—Амур магистрали қурувчиларига 10 минг тоннадан ортиқ ҳар хил мева жўнатилди. Бу йил эса мавсум давомида 12,5 минг тоннага яқин мева, сабзавот ва полиз маҳсулотлари етказиб бериладн. Бу зарбдор қурилиш участкасида тер тўкаётган азаматларга муносиб совға бўлади.

**А. УМАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.**

ЯНГИ АЛОҚА УЗЕЛИ

Қорақалпоғистондаги 12-қурилиш трестига қарашли 6-механизациялашган кўчма колоннанинг кўли гул қурувчилари Беруний шаҳрида ойнавандли тўрт қаватли янги бинони қуриб битказдилар. Янги бинога почта, телеграф, телефон ва автомат-телефон станцияси жойлашган.

Шаҳар ҳуснига ҳусн қўшган янги бинода алоқачилар меҳнаткашларга маданий хизмат кўрсатишни бошлаб юбордилар.

**С. ОЛЛАМОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.**

Ўзбекистон Ахборот

МАДАНИЙ МАРКАЗ

Ҳар йили ёз ойларида серқуёш республикамизга чет эллардан келувчи туристлар кўпаяди. Улар учун махсус «Маданий марказ» ишлаб турибди. Хорижий мамлакатлардан келган меҳмонлар унда республикамизнинг таниқли олимлари, мутахассис ва жамоат арбоблари билан учрашадилар. Ўлкамиз тарихи, унинг келажаги ҳақида, Ўзбекистон меҳнаткашларининг ҳаёти, саноат, қишлоқ хўжалиги ва маданий қурилишда совет ҳокимияти йилларида эришилган муваффақиятлар тўғрисида кўпгина қизиқарли маълумотларни билиб оладилар. Санъаткорлар, бадиий ҳаваскорлик коллективлари иштирокидаги концертлар эса уларнинг ўзбек халқининг санъати ҳақидаги тасаввурини бойитади.

Яқинда «Маданий марказ» яна иш бошлади. АҚШ, Канада ва Англиядан келган туристлар унинг дастлабки тингловчиси бўлишди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги чет эл туризми бош бошқармаси бошлиғи Н. Ҳ. Ҳикматуллаев меҳмонларга «Марказ» иши ҳақида, республикада чет эл туризмини ривожлантириш истиқболлари тўғрисида гапириб берди. Фалсафа фанлари доктори, профессор А. К. Валиевнинг «Ўзбекистон ССР — кеча, бугун, эртага» мавзуидаги доклади туристларда катта қизиқиш уйғотди.

Ж. ҲОЖИАКБАРОВ.

ҲУҚУҚШУНОСЛИК УНИВЕРСИТЕТЛАРИ

Умумтаълим мактабларида янги ўқув йилидан бошлаб «Совет давлати ва ҳуқуқи асослари» курси дарс сифатида ўқитилади. Ҳуқуқшунослик дарсини янги программа асосида олиб боришда ўқитувчиларга ёрдам бериш учун қайта тайёрлов курслари ва ҳуқуқшунослик университетлари ташкил этилди. Республика Маориф министрлиги қошида очилган шундай университетда Тошкент шаҳридаги мактабларнинг директорлари, синфдан ташқари тарбиявий ишлар ташкилотчилари ва ўқитувчилардан 150 киши машғулотларни бошлаб юборишди.

Машғулотларда Ўзбекистон ССР юстиция министри М. Восиқова, юридик фанлари доктори, профессор Н. Ҳакимов, Ленин райони халқ суди раиси А. Брова, юридик фанлари кандидати С. Ёқубов ва бошқалар лекция ўқимоқдалар.

Т. УМАРОВ.

ЧАВАНДОЗ МАМАЖОН - ЧЕМПИОН

Киев, Таллин, Рига ва Ленинградда СССР халқлари VI ёзги спартакиадасининг финал мусобақалари давом этмоқда. Ўзбекистон чавандозларининг яна бир муваффақияти ҳақида хушхабар тарқалди. 200 га яқин спортчи иштирокидаги от спорти мусобақаларида уч кураш энг асосий синов ҳисобланади. Ана шу мусобақанинг иккинчи тури — кросс масофасида ҳеч ким командамиз тренери, эл оғзига тушган моҳир чавандоз 40 ёшли Мамажон Исмоиловга тенг кела олмади. Олдинги спартакиадаларда қатнашиб, обдан пишиган ветеран спортчимиз Киев яқинидаги 6300 метрли кросс масофасини Прибой лақабли отда ҳаммадан тез — 12 минуту 11 секундда ўта олди. «Советский спорт» газетаси шу мусобақа ҳақидаги ҳисоботда таъкидлаганидек, пойгада «Мамажон шундай от солдики, тўсиқлар узра гўё бургут учиб ўтгандек бўлди».

М. Исмоилов учинчи турда ҳам пешқадамликни қўлдан бермади. Натижада биринчи ўринни эгаллаб, Киевдан спартакиада чемпиони деган юксак унвон олиб қайтадиган бўлди. Умумкоманда ҳисобида Ўзбекистон чавандозлари ҳар қачонгидан ҳам яхши қатнашиб, тўртинчи ўринни ишғол қилдилар.

Суратда: олтинчи спартакиада чемпиони Мамажон Исмоилов.
Б. Натанилов фотоси.

Редактор ўринбосари Х. ЕДГОРОВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР
Коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Эълонлар — 338142.